

Hulumtimi: Nevojat e Rinisë në nivel lokal

Bankat lokale rinore

Bankat
lokale
rinore

Bashkëfinancuar nga
Bashkimi Evropian

Botues:

Shoqata e Qytetarëve Të rinjtë munden

Rreth botuesit:

Anita Nikollovska

Drejtor Ekzekutiv i Shoqatës së Qytetarëve Të rinjtë munden

Autor:

Millesh Jovanov

Dizajni:

Damjan Lozanovski

Ky publikim është prodhuar me ndihmën financiare të Bashkimit Evropian. Pikëpamjet dhe komentet e shprehura këtu janë të autorëve dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Bashkimit Evropian.

Përmbajtja

Hyrje	4
Për Të rinjtë munden	6
Pse pjesëmarrja e të rinjve?	7
Qëllimi dhe metodologjia e hulumtimit	9

Komuna Kriva Palanka	11
Vullnetarizmi dhe aktivizmi qytetar	12
Sfidat në komunë	22
Politikat rinore dhe avokimi	29
Sfidat e të rinjve	34
Hapja dhe mbështetja e komunave për iniciativa rinore	39
Të rinjtë në kohën e pandemisë Kovid 19	42

Komuna Qendër	48
Vullnetarizmi dhe aktivizmi qytetar	49
Sfidat në komunë	58
Politikat rinore dhe avokimi	65
Sfidat e të rinjve	70
Hapja dhe mbështetja e komunave për iniciativa rinore	75
Të rinjtë në kohën e pandemisë Kovid 19	78

Hyrje

„Identifiko – Frymëzo – Vepro“ - qasje ndaj çështjeve rinore për të cilën Të rinjtë mundën është e njohur edhe mbi bazën e së cilës janë realizuar një sërë projektesh të suksesshme deri më tani. Gjatë vitit 2021. Të rinjtë mundën për herë të parë të prezanton konceptin e bankave lokale rinore në tri komunitete lokale në vendin tonë, në komunat Karposh, Aerodrom dhe Gjorçe Petrov. Suksesi i edicionit të parë të këtij projekti, na nxiti që të vazhdojmë ta zhvillojmë konceptin edhe në komunitetet e tjera lokale, pra kështu në këtë vit 2022 e zbatojmë programin e Bankave Lokale Rinore në komunat Kriva Pallankë dhe Qendër. Kjo qasje përfshin drejtpërdrejt zgjidhjen e problemit të identifikuar të këtij projekti. Nëpërmjet kësaj qasjeje, të rinjtë do të fillojnë të jenë aktivë në komunitetet e tyre lokale, të mësojnë për punën e qeverive lokale, të gjenerojnë zgjidhje për sfidat në komunitetet e tyre dhe të kontribuojnë në zhvillimin e saj.

Përmes programit **„Bankat lokale rinore“** pritet të krijohet një sistem për të mbështetur iniciativat rinore të bazuara në leadershipin lokal rinor në një mënyrë më të qëndrueshme. Projekti synon të krijojë një mekanizëm për bashkëpunim ndërmjet autoriteteve dhe të rinjve, duke rezultuar në financimin e shtetit për projektet rinore. I gjithë procesi i themelimit do të zgjasë gjatë vitit 2022 dhe gjatë kësaj kohe do të mundësojë drejtpërdrejt 20 pjesëmarrësve që të veprojnë si krijues të ndryshimeve në komunitetet e tyre, në komunën Qendër dhe Kriva Pallankë. Duke ofruar qasje dhe shikueshmëri në funksionimin e përditshëm të pushtetit vendor, të rinjtë që do të përfshihen do të motivohen edhe më shumë, do të përfshihen edhe më shumë dhe do të zhvillojnë mënyra të të menduarit me një dozë përgjegjësie dhe llogaridhënieje ndaj komunitetit. Projekti pritet të jetë një shembull i kontributit për komunitetet lokale me synimin për të vazhduar zhvillimin në komunat e tjera anembanë vendit.

Bankat rinore janë fonde të drejtuara nga të rinjtë që ofrojnë fonde për të mbështetur projektet e krijuara nga të rinjtë që fokusohen në zgjidhjen e një problemi të veçantë në komunitetin lokal. Nëpërmjet bankave rinore, të rinjtë ndihen të plotësuar – realizojnë idetë dhe potencialin e tyre, përmirësojnë mjedisin ku jetojnë. Bankat rinore ndihmojnë të rinjtë të zhvillojnë ndjenjën e përkatësisë ndaj komunitetit në të cilin jetojnë - janë ata që përmes iniciativave të tyre organizojnë parqe në komunat e tyre, ndërtojnë kënde lojërash, vendosin stola, mbjellin pemë, organizojnë trajnime, ngjarje sportive, festivale në rrugë dhe ngjarje të ndryshme më të vogla dhe të mëdha. Bankat rinore janë një model dhe program inovativ për krijimin e granteve që mundësojnë financimin e veprimeve lokale nga grupet joformale rinore për të promovuar komunitetin. Të rinjtë vendosin se cilat aktivitete të mbështesin, ata menaxhojnë modelin dhe të rinjtë përfitojnë nga projektet e realizuara. Nëpërmjet modelit të bankave rinore, ndahet përgjegjësia dhe llogaridhënia, merren vendime për

shpërndarjen e burimeve në duart e të rinjve që veprojnë në mënyrë filantropike, ulin ndarjet, marrin role drejtuese dhe në këtë mënyrë inkurajojnë frymën e tyre aktiviste.

„Bankat Rinore Lokale“, është program në kuadër të projektit “All for You(th)!” të cilin Shoqata rinore qytetare Të rinjtë munden e zbatoi, dhe është i mbështetur nga Komisioni Evropian.

Për Të rinjtë munden

Të rinjtë munden është shoqatë e qytetarëve, e formuar nga të rinjtë më 28 maj 2009 në Shkup. Ne ekzistojmë prej 12 vitesh dhe kemi mbi 60 anëtarë aktivë dhe mbi 2000 të rinj që kanë qenë pjesë e aktiviteteve tona, të cilët kontribuojnë në punën e organizatës.

Ne ekzistojmë për t'u mundësuar të rinjve të bëhen qytetarë aktivë, të pavarur, të aftë dhe të vendosur, të cilët besojnë se në mënyrë të pavarur MUND të marrin pjesë ose të punojnë së bashku dhe të ndikojnë në ndryshimin dhe zhvillimin pozitiv në shoqëri. Ne besojmë se të rinjtë mund të marrin pjesë aktive në zhvillimin e komuniteteve të tyre dhe nëpërmjet rinisë dhe aktivizmit social si mjete të fuqishme për ndryshime sociale mund t'u përgjigjen nevojave të tyre në komunitet.

Qëllimet që ne besojmë dhe mbrojmë janë: rritja e ndërgjegjësimit të të rinjve për qytetarinë aktive; duke u dhënë mundësi të rinjve për realizimin e nismave rinore dhe shprehjes kreative të mendimeve dhe pikëpamjeve të tyre; inicimi i zhvillimit personal të të rinjve përmes punës rinore dhe edukimit joformal dhe promovimit të të drejtave dhe lirive njerëzore dhe të rinjve.

Pse pjesëmarrja e të rinjve?

Pjesëmarrja qytetare si koncept është një komponent thelbësor i një shoqërie të shëndetshme demokratike. Qytetaria e angazhuar, gjegjësisht qytetarët që janë aktivisht të përfshirë në përmirësimin e komuniteteve të tyre dhe vendit të tyre janë përfitime të mëdha për shoqërinë civile dhe tregues kryesor i komuniteteve të shëndosha, një shteti demokratik dhe qytetarëve të kënaqur.

Lidhja ndërmjet pjesëmarrjes qytetare dhe përfshirjes sociale është veçanërisht e rëndësishme për grupet e margjinalizuara, siç janë pakicat etnike dhe veçanërisht të rinjtë, të cilët shpesh përshkruhen si apatikë, të paangazhuar dhe të përjashtuar nga shoqëria.

Të rinjtë janë një faktor ndryshimi, një potencial që duhet inkurajuar dhe mbështetur, mbi të gjitha nga shoqëritë e tyre. Prandaj, roli i tyre në shoqëritë e sotme është i një rëndësie të madhe për proceset demokratike, prandaj trajnimi, zhvillimi dhe gatishmëria e tyre janë vendimtare.¹ Në Republikën e Maqedonisë së Veriut, të rinjtë përbëjnë 17% të popullsisë së përgjithshme, ose më saktë 326.733 banorë nga gjithsej 1.836.713 të moshës 15-29 vjeç. Në Republikën e Maqedonisë së Veriut nuk ekziston qasje e organizuar dhe sistematike në mbështetje të pjesëmarrjes së të rinjve, ndërsa çështjet rinore trajtohen nga institucione të ndryshme në nivel kombëtar dhe lokal.

Pjesëmarrja e të rinjve në radhë të parë përcakton marrëdhëniet ndërmjet të rinjve dhe institucioneve, gjegjësisht vendimmarrësve. Së këndejmi, pjesëmarrja e të rinjve nënkupton përfshirjen e të rinjve në proceset vendimmarrëse që janë vendimtare për ta, pjesëmarrje aktive të të rinjve duke gjeneruar ide dhe propozime për promovimin e pozitës së të rinjve në shoqëri, si dhe qytetari aktive dhe kontribut të komunitetit nga rinia.

Megjithatë, pjesëmarrja aktive në vetvete nuk do të thotë vetëm përfshirje në një aktivitet të caktuar, por është një proces në të cilin të rinjtë identifikojnë nevojat e tyre, kërkojnë zgjidhje, planifikojnë dhe zbatojnë aktivitete dhe kanë mundësinë të marrin vendime në komunitetet dhe shoqërinë e tyre në tërësi.

1: Të dhënat zyrtare sipas Entit Shtetëror të Statistikave - www.stat.gov.mk

Në janar 2020, për herë të parë në vendin tonë, miratohet Ligji i parë për pjesëmarrjen dhe politikat rinore², me të cilin rregullohen disa çështje të rinisë. Me këtë ligj për herë të parë përcaktohen kategoria e të rinjve në vend, përkufizon format e pjesëmarrjes dhe përfaqësimit të të rinjve, pjesëmarrjen e të rinjve, politikat dhe shërbimet për të rinjtë. Nga ana tjetër, fakti që në prill 2022 nuk janë bërë ende hapa të rëndësishëm për zbatimin e tij, tregon se nuk mjafton vendosja e një kuadri ligjor për rregullimin e çështjeve rinore. Duke pasur parasysh kushtet e përmendura, është e nevojshme të punohet shumë për të përmirësuar pozitën e të rinjve në nivel lokal dhe kombëtar dhe për të krijuar kushte për pjesëmarrje reale të të rinjve.

2: Ligji për pjesëmarrje rinore dhe politika rinore <http://www.zakonzamladi.ams.gov.mk>

Qëllimi dhe metodologjia e hulumtimit

Situata aktuale me të rinjtë në nivel vendor ka nxitur nevojën për të marrë të dhëna specifike për përfshirjen e të rinjve në proceset vendimmarrëse dhe pjesëmarrjen e tyre në proceset sociale në nivel vendor. Në këtë drejtim, Shoqata e qytetarëve Të rinjtë munden kreu hulumtime në komunat e Kriva Pallankës dhe Qendër në periudhën mars - prill 2022, duke përdorur dy qasje:

1. Qasje cilësore nëpërmjet zbatimit të fokus grupeve

2. Qasje sasiore përmes kryerjes së anketave online dhe anketave në terren

Gjithsej janë realizuar 2 fokus grupe përmes qasjes cilësore, nga një në komunat Kriva Pallankë dhe Qendër. Fokus grupet u mbajtën online përmes aplikacionit Zoom.

Në fokus grup morën pjesë gjithsej 9 të rinj, banorë të komunës së Kriva Pallankës, prej të cilëve 5 meshkuj dhe 4 femra.

Në fokus grupin e mbajtur në komunën e Qendrës morën pjesë gjithsej 8 të rinj, prej të cilëve 3 ishin meshkuj dhe 5 femra.

Përmes qasjes cilësore të numrit të përgjithshëm të të rinjve në komunën e Kriva Pallankës, nga moshë 15 deri në 29 vjeç, që është 3193, është dizajnuar mostra sipas përfaqësimit të të rinjve në komunë. Gabimi statistikor i të anketuarve në të gjitha komunat është +/- 7% me nivel besimi 95%. Anketa online në komunën e Kriva Pallankës ka përfshirë gjithsej 164 të anketuar, prej të cilëve 82 (50.0%) meshkuj dhe 82 (50.0%) femra. Në komunën e Qendrës, nga numri i përgjithshëm i të rinjve që është 8627, është projektuar mostra sipas përfaqësimit të të rinjve nga komuna. Hulumtimi në terren në komunën e Qendrës ka përfshirë gjithsej 152 të anketuar, nga të cilët 79 (52,0%) ishin meshkuj dhe 73 (48.0%) ishin femra.

Analiza e hulumtimit të kryer përmbledh rezultatet e analizës cilësore (fokus grupet) dhe analizës sasiore (hulumtimit online) në të dyja komunat, në 6 fusha, si më poshtë:

- 1. Vullnetarizmi dhe aktivizmi qytetar**
- 2. Sfidat në komunë**
- 3. Politikat rinore dhe avokimi**
- 4. Sfidat e të rinjve**
- 5. Hapja dhe mbështetja e komunave për iniciativa rinore**
- 6. Të rinjtë në kohën e pandemisë Kovid 19**

Komuna Kriva Palanka

Vullnetarizmi dhe aktivizmi qytetar

Analiza cilësore

Tema e parë për pjesëmarrësit e rinj nga Kriva Pallanka ka të bëjë me përfshirjen e tyre në procesin e vullnetarizmit si dhe fillimet dhe përfitimet e tyre nga procesi vullnetar. Të gjithë pjesëmarrësit deri më tani kanë dalë vullnetarë. Shumica e pjesëmarrësve dolën vullnetarë ose morën pjesë në eko aksione në komunën e tyre, dhe një pjesë më e vogël e tyre në komunat tjera. Përfshirja në këtë proces zakonisht bëhet përmes organizatave të shoqërisë civile dhe fillimet e tyre janë nga shkolla e mesme.

Arsyet që përmenden më shpesh që i motivojnë të rinjtë të përfshihen janë: zgjerimi i horizonteve, fitimi i përvojës, kontributi në komunitet, njohja me njerëz të rinj dhe mbushja e kohës së lirë.

Kontributi, përvoja dhe mundësia
për aktivitete jashtëshkollore më
bëjnë të ndihem mirë

Femër, 21-vjeçe

Analiza sasiore

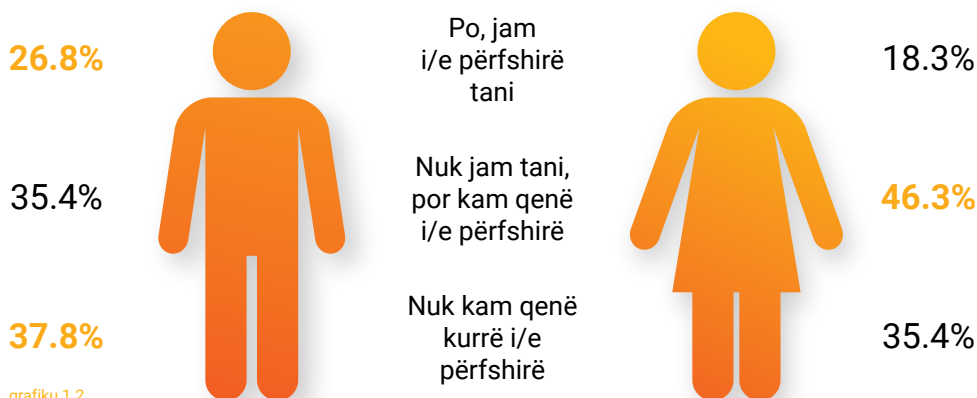
Sipas të dhënave të marra në Kriva Pallankë, çdo i pesti (22,6%) i anketuar aktualisht është i përfshirë në ndonjë organizatë apo klub të të rinjve. 40.9% aktualisht nuk janë, por kanë qenë ndonjëherë të përfshirë në një organizatë apo klub. 36.6% nuk kanë qenë kurrë të përfshirë në një organizatë / klub. (Grafiku 1)

grafiku 1

A jeni aktualisht apo keni qenë ndonjëherë i përfshirë në një organizatë apo klub?

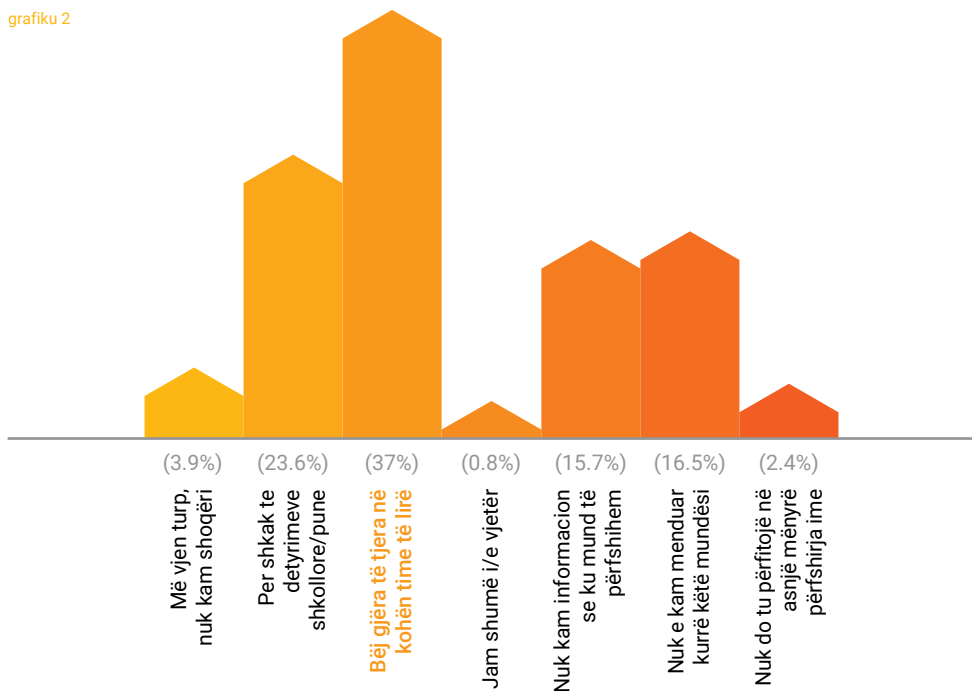
Shikuar nga prizmi gjinor, për momentin përfshihen më shumë të anketuar meshkuj me 26.8% kundrejt femrave 18.3%.

grafiku 1.2

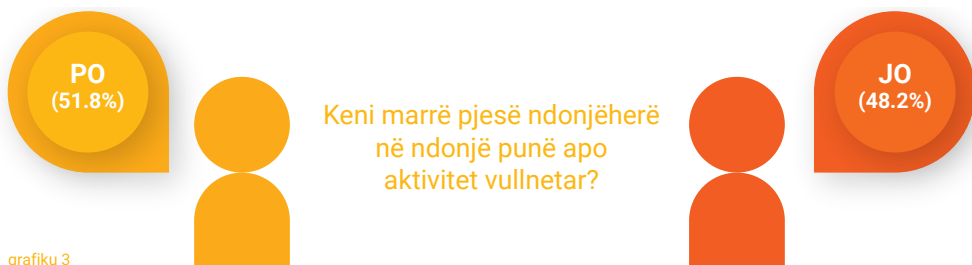
Të rinjtë që nuk janë përfshirë / nuk kanë qenë kurrë të përfshirë në një organizatë apo klub janë pyetur se cilat ishin arsyet. Në shumicën e rasteve, të rinjtë kanë thënë se bëjnë gjëra të tjera në kohën e lirë (37.0%). Përgjegjësitë e shkollës/të punës janë “pengesë” për 23,6% të të rinjve, ndërsa 16,5% janë përgjigjur se nuk e kanë menduar kurrë atë mundësi. (Grafiku 2)

grafiku 2

Të rinjtë janë të ndarë në qëndrimet rreth pjesëmarrjes në punë ose aktivitet vullnetar. * Puna vullnetare nënkupton ofrimin vullnetar të shërbimeve, njohurive, aftësive dhe/ose kryerjen e veprimtarive të tjera në dobi të personave, organizatave, institucioneve, etj., pa kompensim).

51.8% thanë se kanë dalë ndonjëherë vullnetarë, ndërsa 48.2% nuk kanë dalë kurrë vullnetarë më parë.

grafiku 3

Shumica e të rinjve që kanë dalë vullnetarë deri më tani kanë thënë se me sugjerimin e një shoku janë përfshirë në një proces të tillë (40.0%). Arsyeja tjetër më e zakonshme është interesimi i tyre për zonën në të cilën 32.9% dolën vullnetarë. (Grafiku 4)

Si e nisët vullnetarizmin?

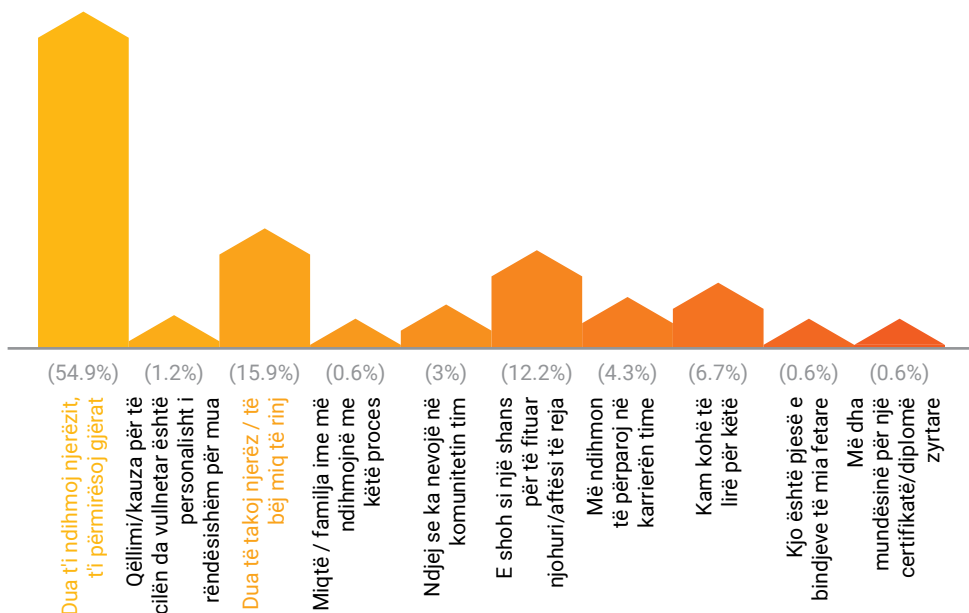
grafiku 4

Duke folur për arsyet që i motivojnë të rinjtë për të dalë vullnetarë, pak më shumë se gjysma e të anketuarve ose 54,9% janë përgjigjur se duan të ndihmojnë njerëzit dhe të përmirësojnë gjërat, ndërsa 15,9% e të anketuarve duan të takojnë njerëz ose të bëjnë miq të rinj.

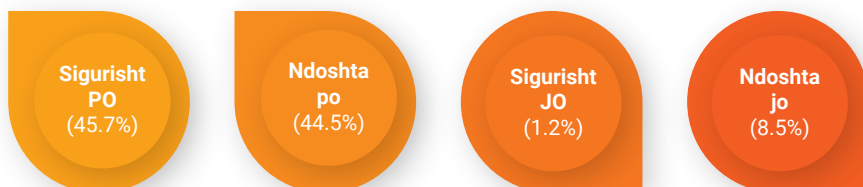
Cilat janë arsyet që ju motivojnë të dilni vullnetar?

grafiku 5

Sipas përgjigjeve të tyre, shumica dërrmuese e të rinjve mund të imagjinohen si vullnetarë në komunitet. Domethënë, 45.7% sigurisht që e shohin veten në një rol të tillë, dhe 44.5% me shumë gjasa do të ishin vullnetarë.

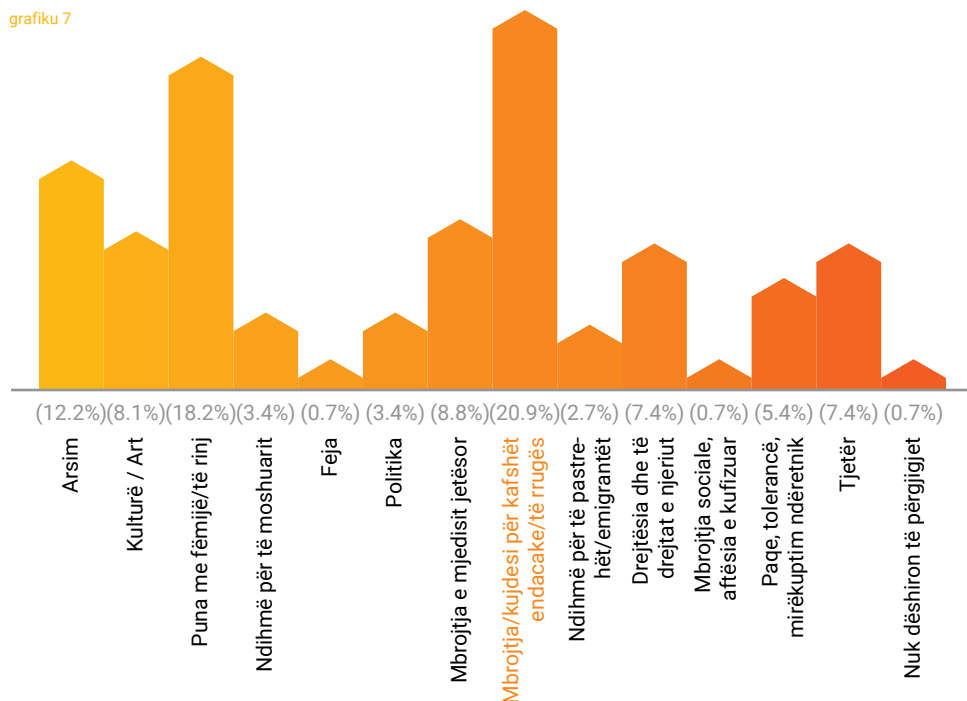
Nëse nuk keni dalë vullnetar, dhe keni mundësi dhe kohë, a mund ta imagjinoni veten si vullnetar/e në komunitet?

grafiku 6

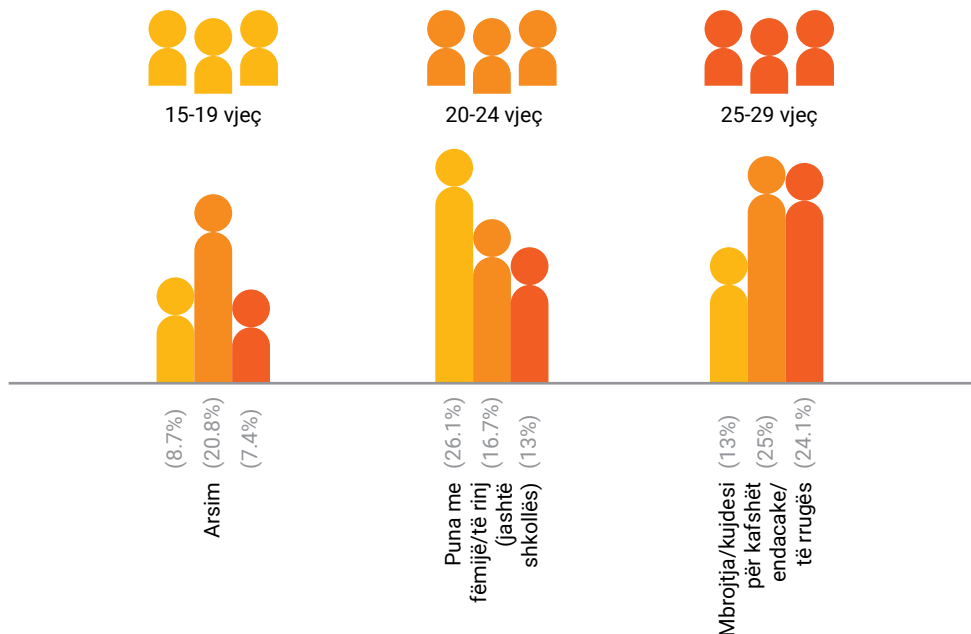
Fushat më të zakonshme për vullnetarizëm të zgjedhur nga të rinjtë janë: mbrojtja/kujdesi për kafshët e pastreha/të rrugës 20,9%, puna me fëmijët dhe të rinjtë jashtë shkollës 18,2% dhe arsimit 12,2%.

Në cilën nga fushat e mëposhtme jeni vullnetar/do të dëshironit të dilni vullnetar?

Të dhënat e kryqëzuara për këtë çështje tregojnë se mbrojtja/kujdesi për kafshët endacake/të rrugës është një fushë që do të synonte të anketuarit e moshës 20-29 vjeç me rreth 25%, ndërsa ata më të rinjtë e moshës 15-19 vjeç më shpesh do të dilnin vullnetarë për të punuar me fëmijë dhe persona të rinj (jashtë shkollës) me 26.1%.

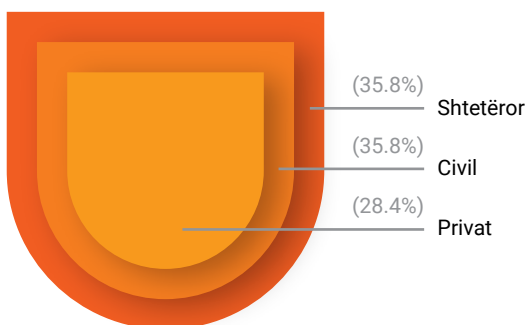
Në cilën nga fushat e mëposhtme jeni vullnetar/do të dëshironit të dilni vullnetar?

grafiku 7.2

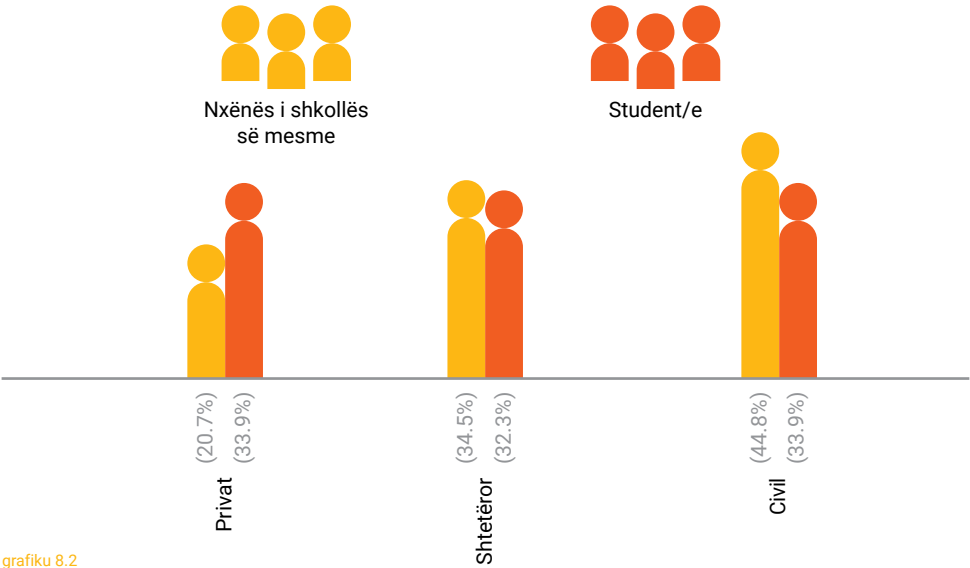
Ndarja e të anketuarve se në cilin sektor do të dilnin vullnetarë. Sektori shtetëror dhe civil secili zgjodhën nga 35.8%, ndërsa ai privat 28.4%.

Në cilin sektor do të dilnit vullnetar?

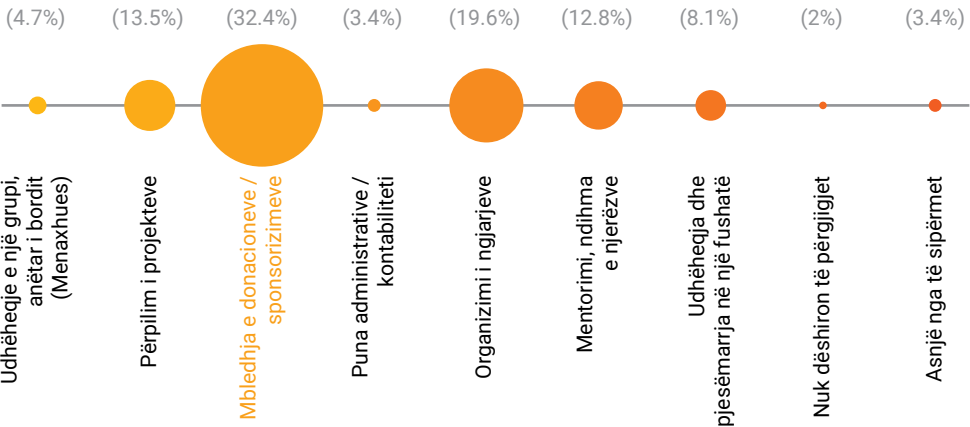
grafiku 8

Për nxënësit e shkollave të mesme më tërheqës është sektori civil 44,8% të rasteve, ndërsa për nxënësit më tërheqës është sektori privat me 33,9% të rasteve. (Grafiku 8.2)

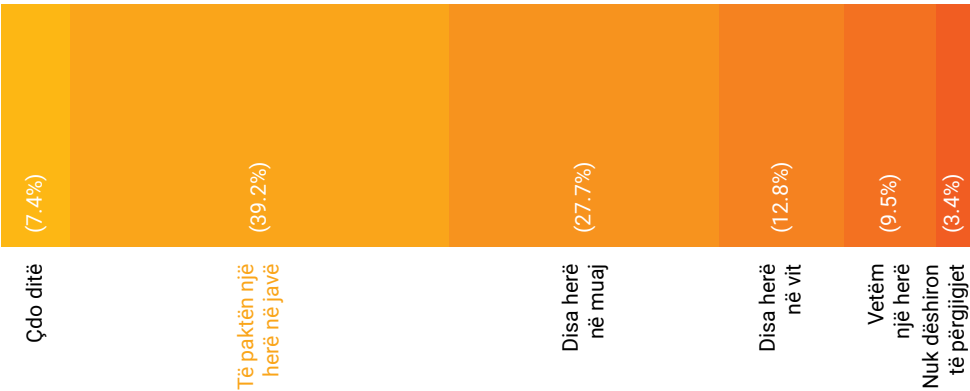
grafiku 8.2

Në pyetjen se si do të dilnin vullnetarë, është evidente se mbledhja e donacioneve/ sponsorizimeve me 32.4% është më atraktive për të rinjtë nga Kriva Pallanka. Ato pasohen nga organizimi i eventeve 19.6% dhe përpilimi i projekteve 13.5%. (Grafiku 9)

Për sa i përket shpeshtësisë së vullnetarizmit, shumica (39.2%) do të dilnin vullnetarë të paktën një herë në javë dhe 27.7% do të dilnin vullnetarë disa herë në muaj. (Grafiku 10)

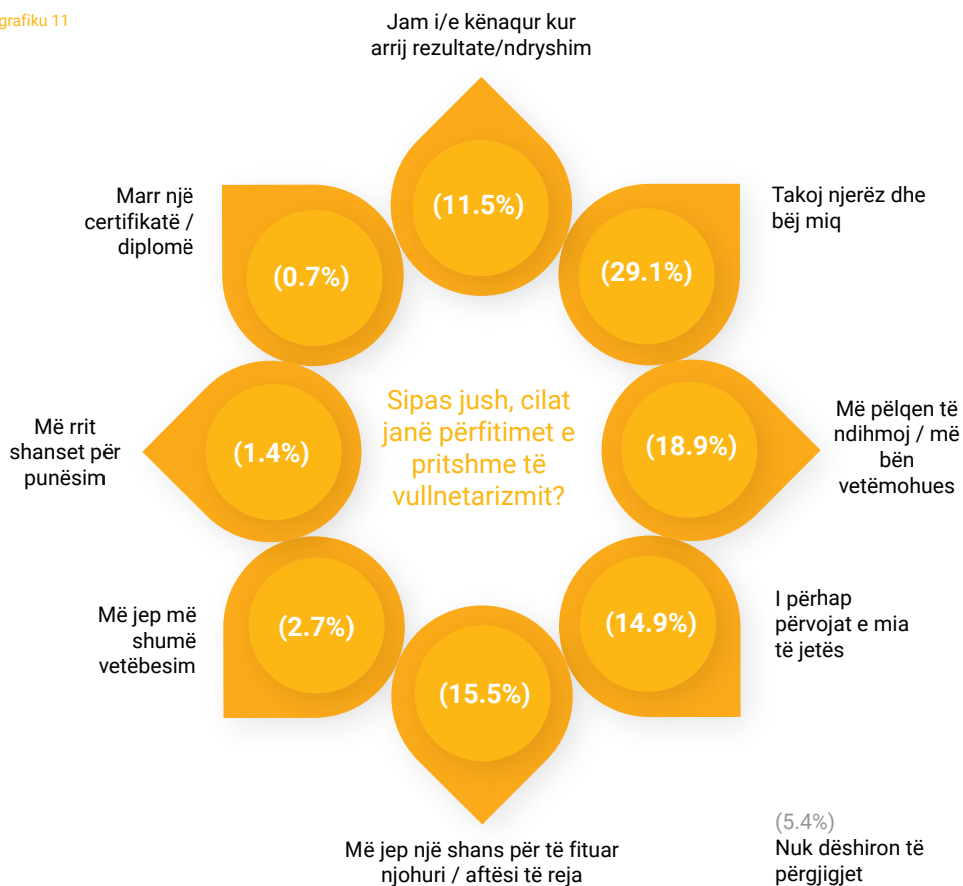
Sa shpesh dilni vullnetarë?

Është interesante të theksohet se sipas përgjigjeve, femrat e anketuara janë të gatshme për të dalë vullnetare më shpesh, dmth 48.1% e grave thanë se do të dilnin vullnetare të paktën një herë në javë, ndryshe nga meshkujt të cilët në pjesën më të madhe 29.6% thanë se do të dilnin vullnetarë disa herë në muaj. (Grafiku 10.2)

Në fund të këtij seksioni, të rinjtë u pyetën se cilat mendojnë se janë përfitimet e pritshme të vullnetarizmit. Mendimi i të rinjve është i ndarë, pra 29.1% thonë se takimi me njerëz dhe miqësia është motivi kryesor. 18.9% kënaqen duke ndihmuar dhe procesi i vullnetarizmit i bën ata vetëmohues. 15.5% thonë se është një shans për të fituar aftësi/njohuri të reja. (Grafiku 11)

Sfidat në komunë

Analiza cilësore

Të rinjtë janë të ndarë në pikëpamjet e tyre për jetën dhe sfidat e komunës së Kriva Pallankës. Disa prej tyre besojnë se brenda komunës ka mundësi të mjaftueshme për të rinjtë në të gjitha sferat, ndërsa të tjerë thonë se jeta e të rinjve në Kriva Pallankë është e kufizuar dhe se në komunë përveç kafeneve dhe restoranteve nuk ka vend tjetër ku do të mblidheshin të rinjtë. Shumica e të rinjve nëse do të kishin mundësi do të shpërnguleheshin nga komuna në një shtet tjetër. Pjesa më e vogël do të mbetej në komunë.

Gjërat që u mungojnë më shumë janë pishinat e brendshme, vendet për t'u shoqëruar, vendet për t'u argëtuar dhe mundësitë për punësim në sektorin privat.

Jo vetëm Kriva Pallanka, këtu i gjithë rajoni ka problem të madh me punësimin e të rinjve, veçanërisht me ata që janë të kualifikuar

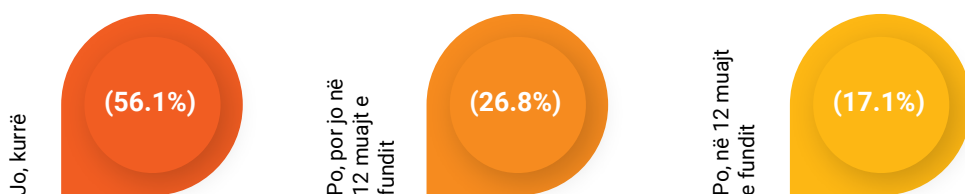
Mashkull, 20 vjeç

Analiza sasiore

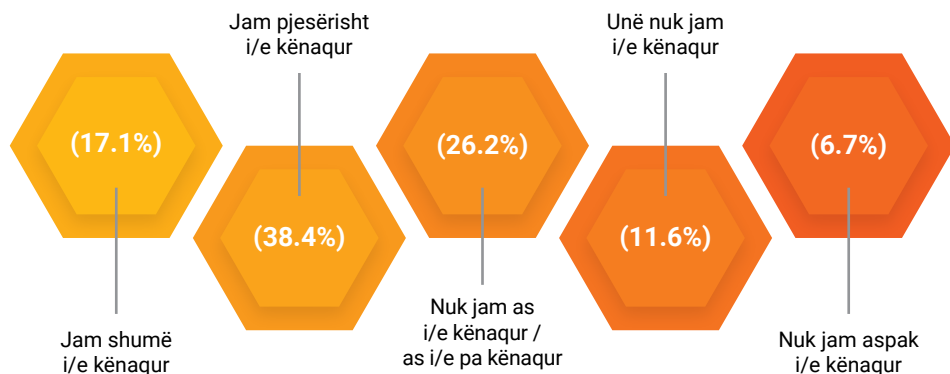
Të rinjtë nga Kriva Pallanka janë pyetur nëse kanë punuar ndonjëherë individualisht apo në grup për të zgjidhur ndonjë problem në komunën e tyre. Më shumë se gjysma e tyre 56.1% nuk kanë punuar asnjëherë në grup për të zgjidhur një problem në komunë, ndërsa 26.8% kanë punuar për një problem të tillë, por jo në 12 muajt e fundit.

A keni punuar ndonjëherë individualisht, me një tjetër apo në grup për të zgjidhur ndonjë problem në komunën tuaj?

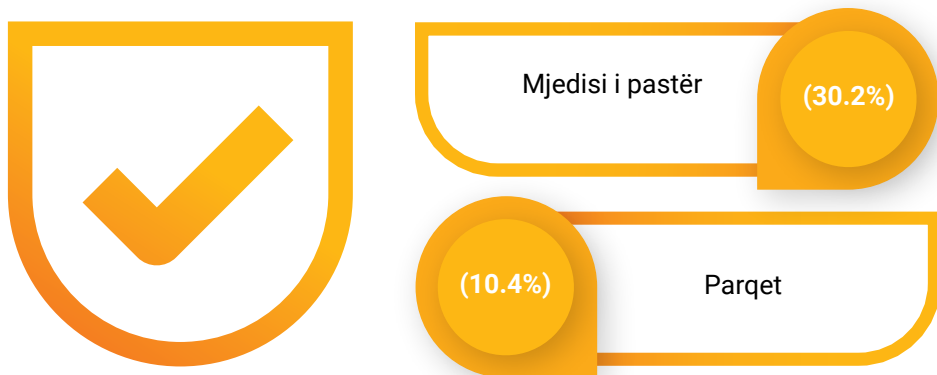
grafiku 12

Grafiku 13 tregon opinionin e të rinjve se sa të kënaqur janë me komunën në të cilën jetojnë.

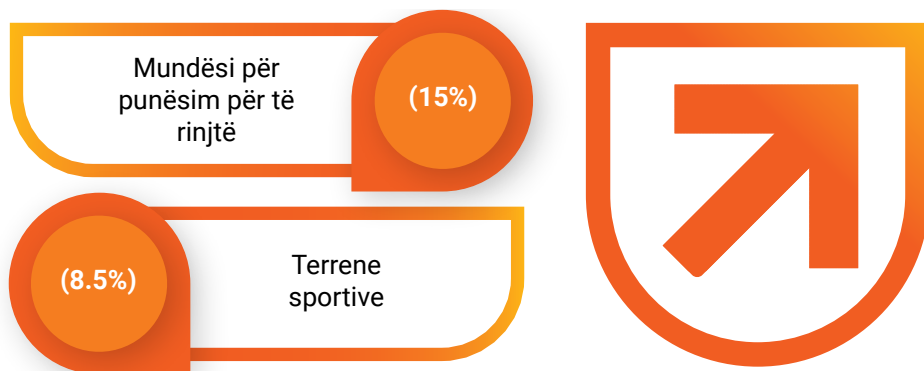
Sipas rezultateve, (38.4%) janë pjesërisht të kënaqur me komunën në të cilën jetojnë, ndërsa 26.2% janë të paanshëm lidhur me këtë çështje. 17.1% janë shumë të kënaqur, ndërsa 6.7% janë plotësisht të pakënaqur.

Dy gjërat që të rinjtë nga komuna e Kriva Pallankës i veçojnë si pozitive janë mjedisi i pastër 30,2% dhe parqet 10,4%.

grafiku14

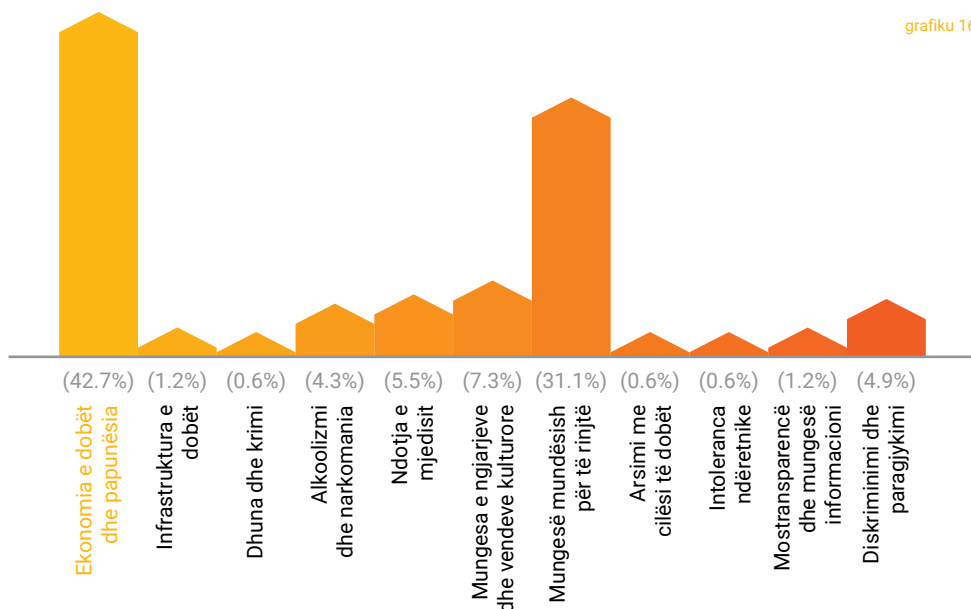
Sa i përket dy gjërave që të rinjtë duan të ndryshojnë në komunën e tyre, të ketë më shumë mundësi për punësim për të rinjtë (15.0%) dhe më shumë terrene sportive (8.5%). (Grafiku 15)

grafiku 15

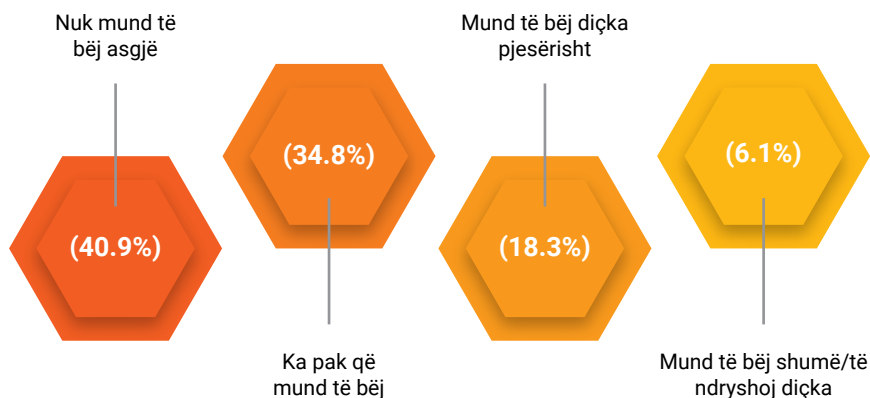
Problemi më i madh në komunë sipas të rinjve në Kriva Pallankë është ekonomia e dobët dhe papunësia në 42,7% të rasteve. Problemi tjetër është mungesa e mundësive për të rinjtë në 31.1% të rasteve. (Grafiku 16)

grafiku 16

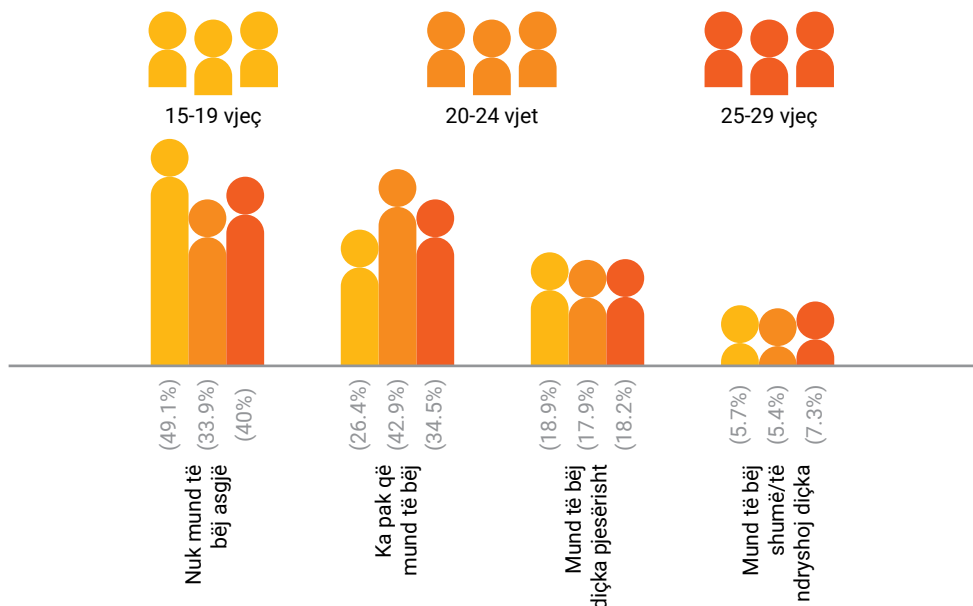
Të rinjtë nga Kriva Pallanka në përgjithësi mendojnë se personalisht mund të bëjnë pak në zgjidhjen e problemeve në komunën e tyre. 40.9% mendojnë se nuk mund të bëjnë asgjë, ndërsa 34.8% mendojnë se mund të bëjnë pak për të zgjidhur problemet. (Grafiku 17)

Duke menduar për problemet në komunën tuaj, sa mendoni se JU personalisht mund të ndryshoni, pra të bëni diçka për t'i zgjidhur ato?

grafiku 17

Nga prizmi i kategorive të moshave vërehet se më të rinjtë 15-19 vjeç (49.1%) dhe ata 25-29 (40.0%) kryesisht mendojnë se nuk mund të bëjnë asgjë. Në të kundërt, grupmosha 20-24 vjeç në 42,9% të rasteve mendon se pak mund të bëhet. (Grafiku 17.2)

grafiku 17.2

Të anketuarve iu janë ofruar dy deklarata përveç pyetjes së mëparshme. 59.1% kanë përgjegjësi personale për t'u angazhuar dhe për të bërë diçka për të përmirësuar shoqërinë, ndërsa 40.9% besojnë se përmirësimi i shoqërisë është punë e të tjerëve ose politikanëve.

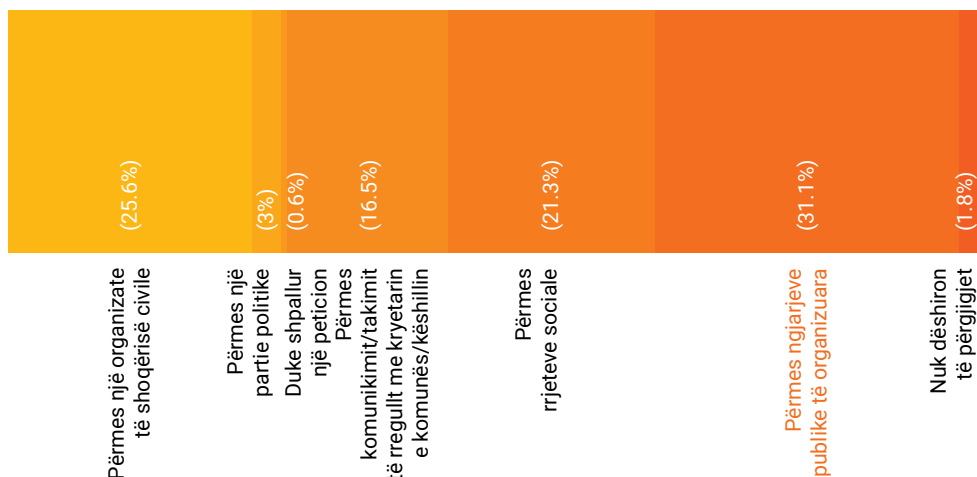

grafiku 18

Tri mënyrat më të mira për përfshirjen e të rinjve nga komuna e Kriva Pallankës në rrjedhat sociale janë përmes ngjarjeve të organizuara publike (31.1%), përmes organizatave të shoqërisë civile (25.6%) dhe përmes rrjeteve sociale (21.3%).

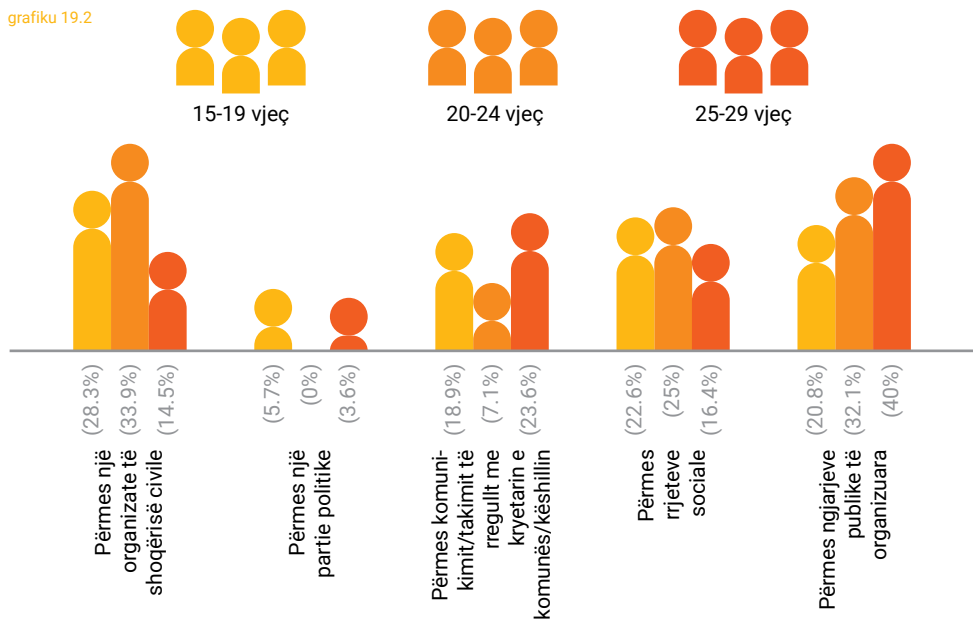
Cila është mënyra më e mirë për t'i përfshirë të rinjtë në komunën tuaj në jetën shoqërore?

grafiku 19

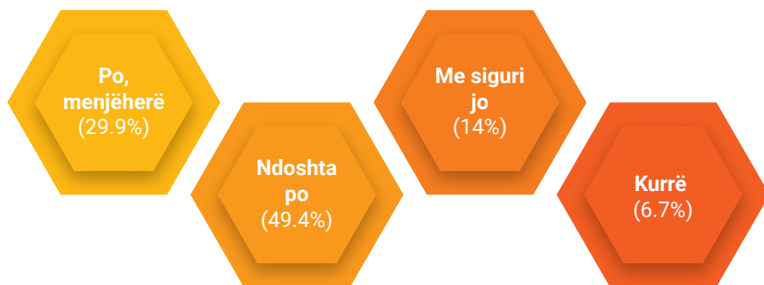

Më të rinjtë e moshës 15-19 vjeç me 22,6% mendojnë se të rinjtë përfshihen më së miri përmes rrjeteve sociale, ndërsa ata të moshës 20-29 vjeç mendojnë se mënyra më e mirë është përmes organizimeve publike. (Grafiku 19.2)

grafiku 19.2

Në fund të këtij seksioni të rinjtë u pyetën nëse do të largoheshin nga komuna e tyre dhe nëse po, ku do të ishin. 6.7% nuk do të lëviznin dhe 29.9% do të lëviznin menjëherë. (Grafiku 20)

Nëse do të mund të zgjidhnin nëse do të shpërngulen në një komunë tjetër apo jashtë vendit, shumica e të anketuarve (84.1%) do të shpërngulen jashtë vendit. (Grafiku 20.2)

Politikat rinore dhe avokimi

Analiza cilësore

Pjesëmarrësit nga Kriva Pallanka nuk e njohin fare termin politikë rinore dhe Ligjin për pjesëmarrje rinore dhe politika rinore.

Pothuajse të gjithë pjesëmarrësit besojnë se termi politikë rinore lidhet me angazhimin, inkurajimin dhe përfshirjen e të rinjve, ndërsa asnjë nga pjesëmarrësit nuk ka dëgjuar se ekziston një Ligj për pjesëmarrjen rinore dhe politikat rinore. Ajo që është e evidente është se të rinjtë kanë nevojë për informacion dhe njohje më të mirë për këtë temë. Sa i përket përfaqësimit të të rinjve dhe pikëpamjeve dhe ideve të tyre, vetëm një pjesë e vogël e pjesëmarrësve janë të vetëdijshëm se në kuadër të komunës ekziston një buxhet që është i dedikuar vetëm për të rinjtë dhe se ekziston një trup punues që mbulon politikat rinore.

Miratimi i ligjit për këshillat rinore është një mundësi shumë e mirë për të përfshirë të rinjtë në shoqëri dhe për të kontribuar me idetë dhe punën e tyre për të realizuar nevojat e tyre

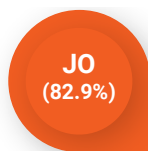
Mashkull, 23 vjeç

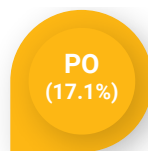
Analiza sasiore

Në këtë pjesë të hulumtimit, të rinjtë iu përgjigjën pyetjeve rreth miratimit të politikave rinore.

Së pari, një shumicë prej 82.9% e të anketuarve nuk janë të njohur se çfarë është politika rinore. Nga ata që janë përgjigjur se e dinë se çfarë është politika rinore, vetëm 7.1% kanë përmendur një shembull që lidhet me politikën rinore.

A e dini se çka
është politika
rinore?

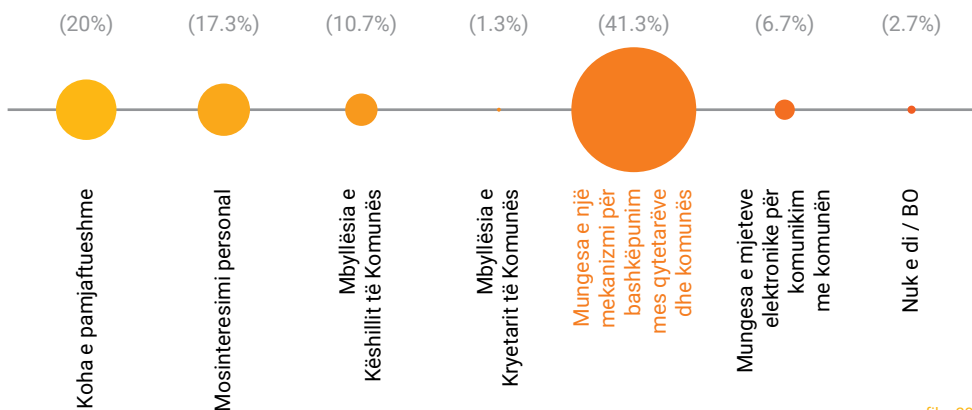

Grafiku 22 tregon përfshirjen e të rinjve në vendimmarrje në komunitetin e tyre.

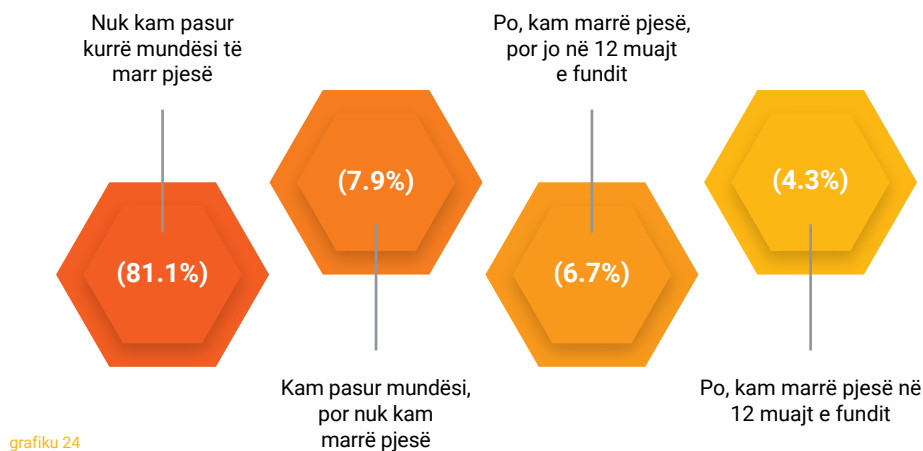
Pothuajse gjysma e të anketuarve (45,7%) mendojnë se nuk janë fare të përfshirë në proceset vendimmarrëse në komunë, ndërsa vetëm 17,7% mendojnë se janë disi të përfshirë në vendimmarrje në nivel lokal.

Ata të anketuar që mendojnë se nuk janë fare të përfshirë në vendimmarrje në komunën e Kriva Pallankës, janë pyetur pse nuk janë të përfshirë. Shumica prej tyre, gjegjësisht 41,3% besojnë se kjo është për shkak të mungesës së një mekanizmi për bashkëpunim mes qytetarëve dhe komunës. Nga ana tjetër, çdo i pesti i ri i anketuar (20.0%) nuk përfshihet për shkak të kohës së pamjaftueshme.

grafiku 23

Të anketuarit janë pyetur gjithashtu nëse kanë marrë pjesë ndonjëherë në përgatitjen e një programi apo buxheti për të rinjtë brenda komunës ku ata jetojnë. Një masë e madhe 81.1% e të anketuarve janë përgjigjur se nuk kanë pasur kurrë mundësi të marrin pjesë në një proces të tillë. 6.7% kanë marrë pjesë, por jo në 12 muajt e fundit.

grafiku 24

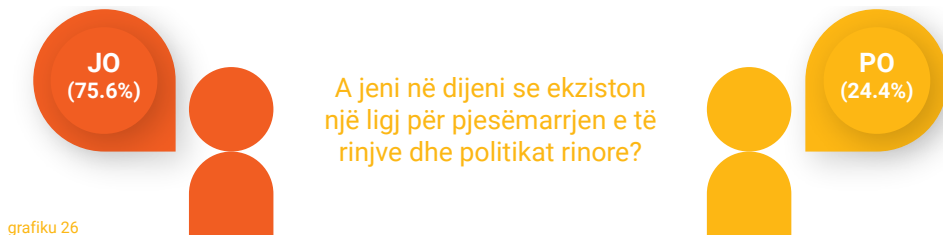
Grafiku 25 tregon njohjen e të rinjve me punën e pushtetit vendor dhe ndarjen e buxhetit. Më shumë se gjysma 58.5% e të anketuarve nuk janë të njohur fare, dhe 20.7% janë pjesërisht të njohur.

Sa jeni njohur me punën e pushtetit vendor dhe ndarjen e buxhetit?

grafiku 25

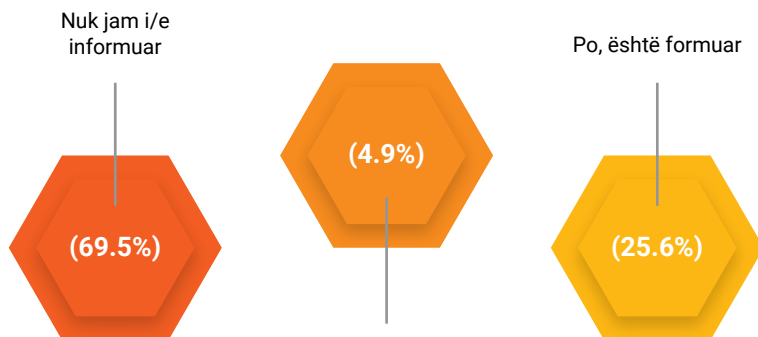
Nga përgjigjet e të rinjve mund të konstatohet se ata nuk janë të vetëdijshëm nëse ekziston Ligji për pjesëmarrjen e të rinjve dhe politikat rinore. Tre të katërtat e të rinjve në Kriva Pallankë (75,6%) nuk janë të vetëdijshëm për një ligj të tillë, ndërsa 24,4% thanë se janë të njohur me një ligj të tillë. (Grafiku 26)

grafiku 26

Ngjashëm me pyetjen paraprake, të rinjtë nga Kriva Pallanka në 69,5% të rasteve nuk janë të informuar nëse në komunën e tyre është themeluar këshill rinor në pajtim me Ligjin për pjesëmarrjen rinore dhe politikat rinore. Një e katërta e tyre 25.6% thanë se kanë formuar një këshill të tillë.

A është themeluar këshill rinor në komunën tuaj, në përputhje me Ligjin për pjesëmarrjen rinore dhe politikat rinore?

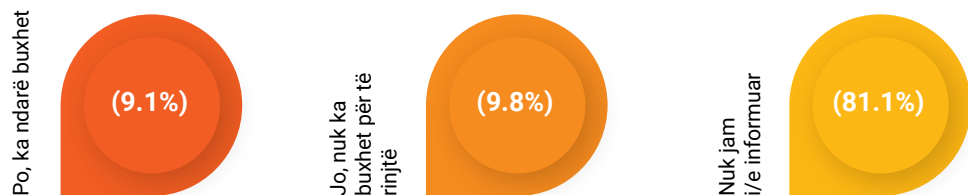

grafiku 27

Jo, nuk ka këshill rinor

Të rinjtë gjithashtu nuk janë të informuar në një pjesë të madhe (81.1%) nëse komuna ka ndarë buxhet për të rinjtë për vitin në vazhdim 2022. Vetëm 9.1% e tyre kanë thënë se komuna ka ndarë buxhet për të rinjtë. (Grafiku 28)

Në përputhje me Ligjin për pjesëmarrjen e të rinjve dhe politikave rinore, a ka ndarë komuna buxhet për të rinjtë për vitin aktual 2022?

Sfidat e të rinjve

Analiza cilësore

Sfidat më të rëndësishme për pjesëmarrësit e rinj nga Kriva Pallanka janë mungesa e shtigjeve për biçikleta në komunë, bllokimi i trafikut dhe numri i automjeteve, veçanërisht në zonën qendrore të qytetit. Të rinjtë u tregojnë edhe drejtuesve të pakujdesshëm se ata e rëndojnë më tej bllokimin e trafikut duke parkuar në mënyrë të paligjshme.

Si aspekt pozitiv përmenden ndotja e ajrit dhe rregullimi i kalatës buzë lumit me mjete stërvitore.

Një nga gjërat e përmendura nga pothuajse të gjithë të rinjtë pjesëmarrës është problemi me transportin me autobus ndërqtetor drejt Komunës. Përkatesisht, për të rinjtë nga Kriva Pallanka, linjat e rralla të autobusëve për fshatrat përreth dhe veçanërisht për qytetet e tjera dhe qytetin e Shkupit i bëjnë të ndjehen të shkëputur dhe të izoluar. Ata besojnë se nëse ofrohen më shumë linja autobusësh, sidomos pasdite, mundësitë për ta si të rinj do të shtohen ndjeshëm.

Transporti është problem, ka një ose dy linja nga mëngjesi për në Shkup dhe ndonjëherë kur kam ligjëratë deri më vonë, nuk mund të vij në shtëpi me autobus dhe duhet të paguaj taks

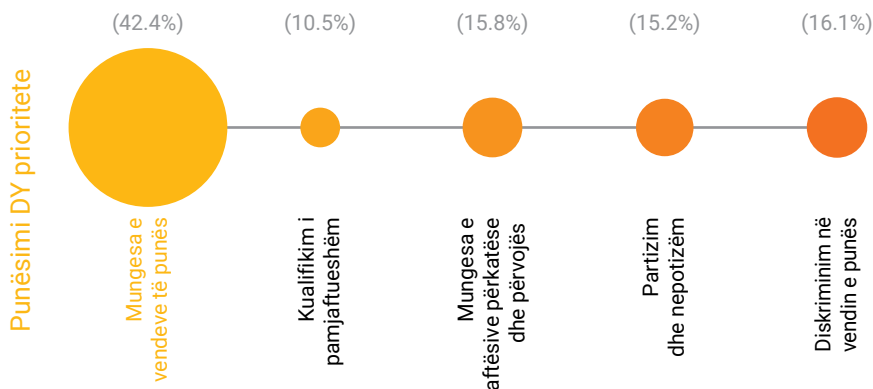
Femër, 24 vjeç

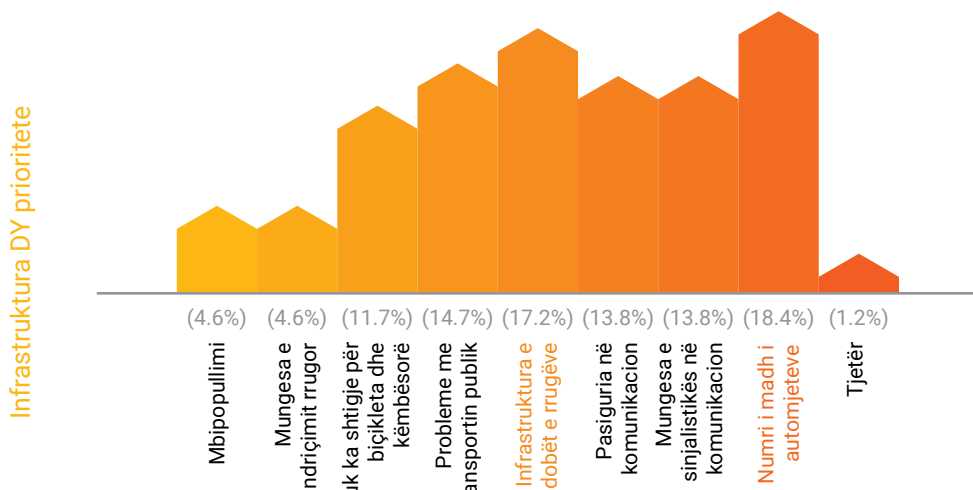
Analiza sasiore

Prioritetet e të rinjve nga Kriva Pallanka në disa kategori që i prekin drejtpërdrejt janë:

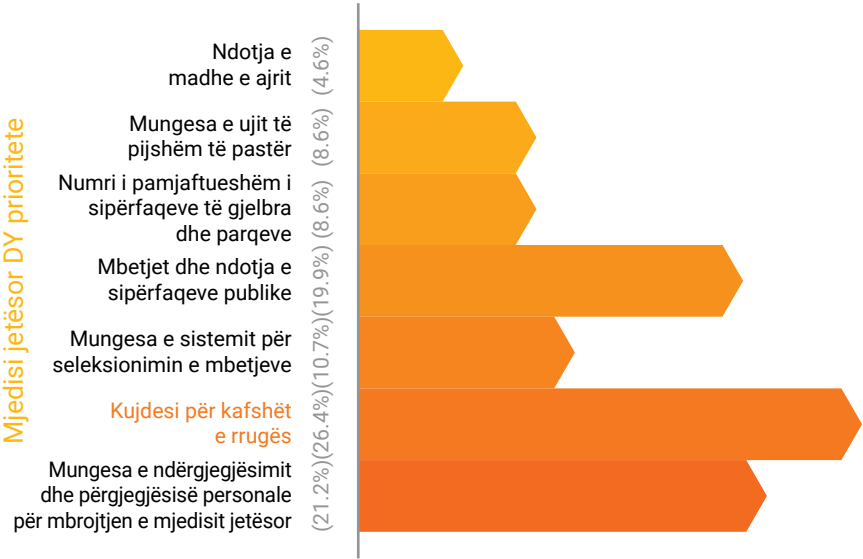
Në temën e punësimit, dy prioritetet më të larta, të anketuarit veçojnë mungesën e vendeve të punës 42.4% dhe diskriminimin në vendin e punës 16.1%.

Në fushën e infrastrukturës. Sipas të anketuarve, 18.4% mendojnë se numri i madh i makinave është prioriteti më i lartë, si dhe infrastruktura e dobët në rrugë 17.2%.

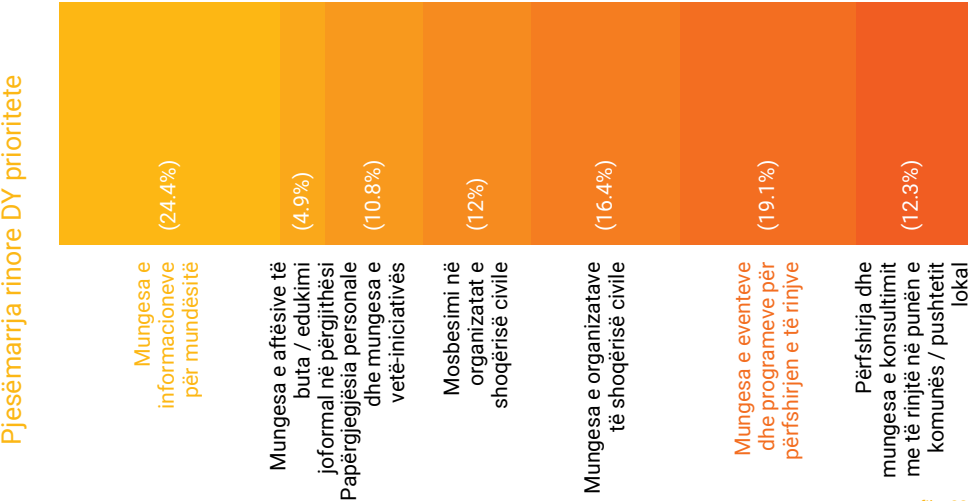

Prioritete për mjedisin jetësor sipas të rinjve janë neglizhenca ndaj kafshëve të rrugës 26.4%, si dhe mungesa e ndërgjegjësimit dhe përgjegjësisë personale për mbrojtjen e mjedisit 21.2%.

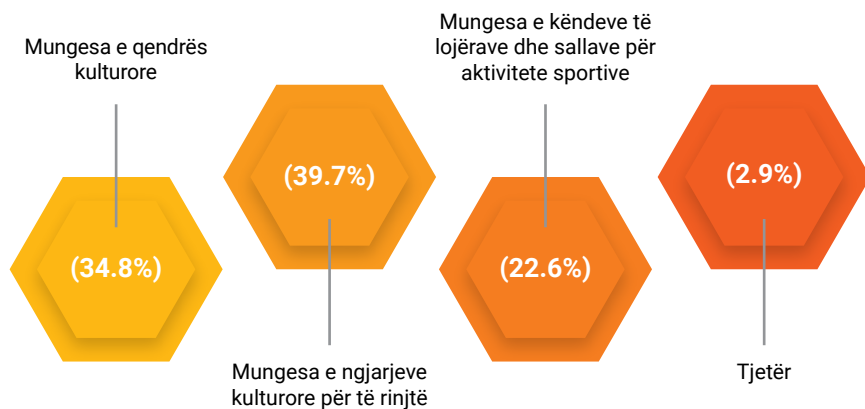
grafiku 31

Dy prioritete për pjesëmarrjen rinore sipas të anketuarve nga komuna e Kriva Pallankës janë mungesa e informacioneve për mundësitë 24.4 dhe mungesa e ngjarjeve dhe programeve për përfshirjen e të rinjve 19.1%.

grafiku 32

Në fushën e kulturës dhe sportit veçohet mos pasja e ngjarjeve kulturore për të rinjtë 39.7% si dhe mungesa e qendrës kulturore 34.8%.

grafiku 33

Hapja dhe mbështetja e komunave për iniciativa rinore

Analiza cilësore

Për sa i përket hapjes së komunës dhe përkrahjes për iniciativën e të rinjve, vetëm një pjesë e vogël e pjesëmarrësve u përpoqën të veprojnë dhe të kërkojnë ndihmë nga komuna. Zonat e përfshira janë toleranca ndëretnike dhe kujdesi për kafshët endacak. Ata besojnë se këto iniciativa nuk janë përkrahur sa duhet dhe nuk është arritur efekti i dëshiruar.

Megjithatë, pjesa më e madhe e të rinjve deri më tani nuk janë përpjekur të paraqesin ndonjë iniciativë ose në ndonjë mënyrë të veprojnë përmes komunës për të realizuar një ide. Ajo që është pozitive është se disa nga pjesëmarrësit thonë se komuna një pjesë të buxhetit e ndan vetëm për të rinjtë dhe se brenda komunës ekziston një organ i përbërë nga të rinj që vendosin për iniciativat dhe shpërndarjen e mjeteve.

Ka buxhet prej 0.02% nëse nuk gabohem.
Ndonëse tingëllon se shuma është e vogël, është një buxhet që mund të zgjidhë një problem për të rinjtë nëse fondet përdoren në mënyrë të mirë

Mashkull, 25 vjeç

Analiza sasore

Në pyetjen nëse komuna e Kriva Pallankës është e hapur për iniciativa nga të rinjtë, 56.1% janë përgjigjur se nuk është e hapur, ndërsa 43.9% janë përgjigjur se komuna është e hapur për një iniciativë të tillë.

PO
(43.9%)

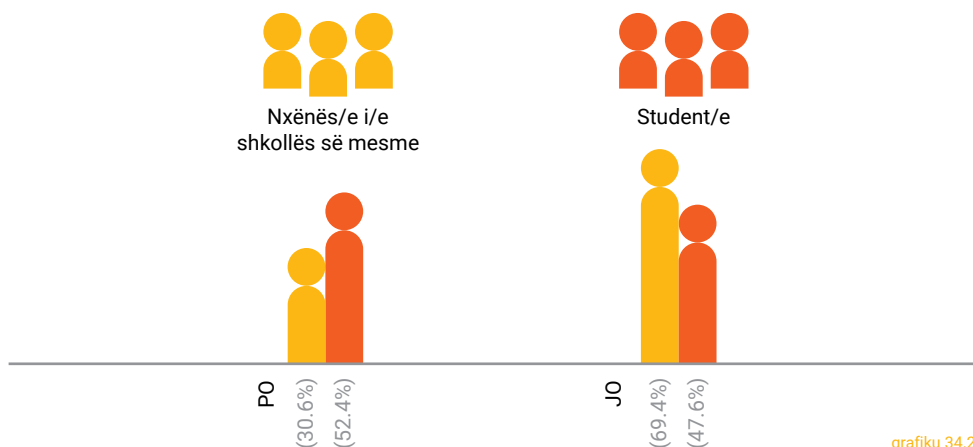
A mendoni se komuna në të cilën jetoni është e hapur ndaj nismave që vijnë nga të rinjtë?

JO
(56.1%)

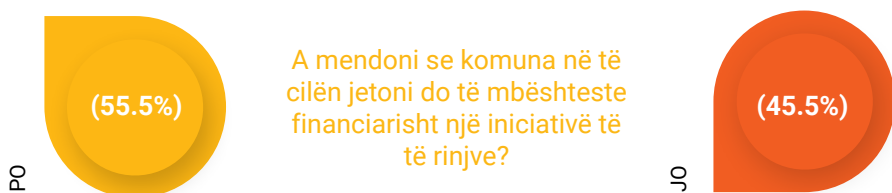

grafiku 34

Studentët dhe nxënësit e shkollave të mesme kanë mendim të ndryshëm për këtë çështje. Nxënësit e shkollave të mesme kryesisht 69.4% mendojnë se komuna nuk është e hapur për iniciativa nga të rinjtë, ndërsa studentët me 52.4% mendojnë se komuna është e hapur për nisma të tilla.

Për sa i përket nëse mendojnë se komuna do ta mbështesë financiarisht iniciativën e të rinjve, të anketuarit janë përgjigjur njësoj si paraprakisht. Gjegjësisht, 55.5% janë shprehur se komuna do ta përkrahë një iniciativë të tillë, ndërsa 44.5% kanë thënë se komuna nuk do ta përkrahë një iniciativë të tillë.

grafiku 35

Të rinjtë në kohën e pandemisë Kovid 19

Analiza cilësore

Përfshirja e të rinjve gjatë pandemisë Kovid 19 është në një nivel të shkëlqyer. Edhe pse asnjë nga të rinjtë pjesëmarrës nuk ishte i përfshirë personalisht gjatë kësaj pandemie, të gjithë pjesëmarrësit personalisht njihnin një numër të madh të rinjsh që ishin përfshirë dhe kanë ndihmuar në komunitet. Përfshirja e të rinjve në masë të madhe u bë përmes organizatës Kryqi i Kuq, ku të rinjtë u përfshinë drejtpërdrejt në shpërndarjen e ushqimeve, sendeve dhe ilaçeve për të moshuarit, të pamundurit dhe pacientët KOVID-pozitiv.

Arsimi gjatë pandemisë Kovid 19 tek të rinjtë në Kriva Pallankë është përkeqësuar. Pjesa më e madhe e të pranishmëve thonë se niveli i arsimit është më i keq, sidomos në pjesën me mësimin online, ndërsa si problem theksojnë mbajtjen e detyrueshme të maskave gjatë mësimin me prezencë fizike. Një pjesë e vogël e pjesëmarrësve mendojnë se cilësia është në të njëjtin nivel si më parë.

Mësimi online tek të rinjtë ka lënë pasojë. Mësuam të shikojmë kamerën dhe të jemi të relaksuar. Pasi filluan sërish orët me prezencë fizike, personalisht e kam shumë të vështirë të jem e përqendruar për më shumë se 45 minuta

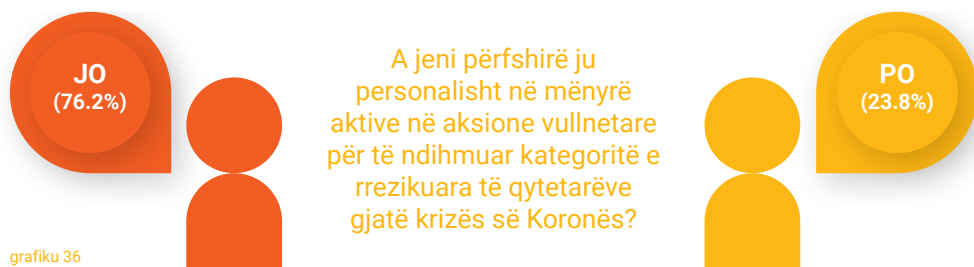
Femër, 17 vjeç

Analiza sasiore

Mendimi i të rinjve nga Kriva Pallanka për përfshirjen e tyre që nga fillimi i pandemisë Kovid 19.

76.2% e të rinjve nuk janë përfshirë personalisht në aksione vullnetare për të ndihmuar kategoritë e rrezikuara të qytetarëve gjatë krizës së Kovid 19, ndërsa 23.8% e të rinjve janë angazhuar në një aksion të tillë. (Grafiku 36)

grafiku 36

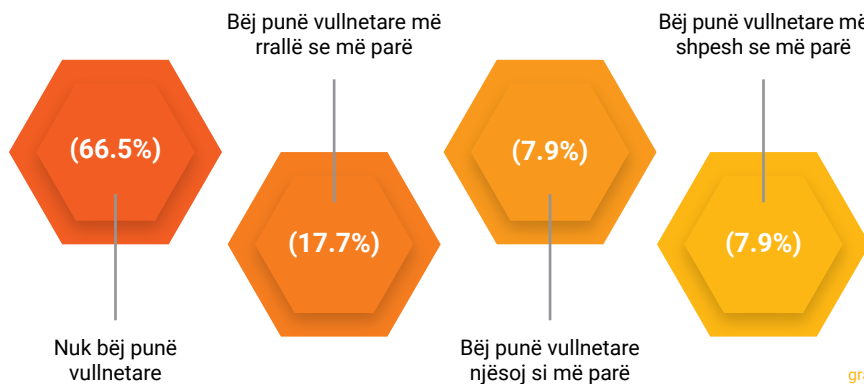
Të pyetur nëse të rinjtë në komunë janë përfshirë përgjithësisht në aksione të tilla vullnetare gjatë krizës së Kovid 19, 44.5% janë përgjigjur pozitivisht dhe 55.5% negativisht.

A u përfshinë aktivisht të rinjtë e komunës në aksione vullnetare për të ndihmuar kategoritë e rrezikuara të qytetarëve gjatë krizës së Koronës?

grafiku 37

Për sa i përket frekuencës/shpeshtësisë së vullnetarizmit gjatë Kovid 19, nëse është ulur, ka mbetur e njëjtë apo është rritur, të anketuarit janë përgjigjur se në 17.7% të rasteve bëjnë punë vullnetare më rrallë se më parë, ndërsa në 7.9% të rasteve bëjnë punë vullnetare më shpesh se përpara.

grafiku 38

40.2% e të anketuarve mendojnë se komuna ndërmerr hapa për të përmirësuar situatën e të rinjve gjatë krizës Kovid-19, ndërsa 59.8% e të rinjve nuk pajtohen me këtë deklaratë.

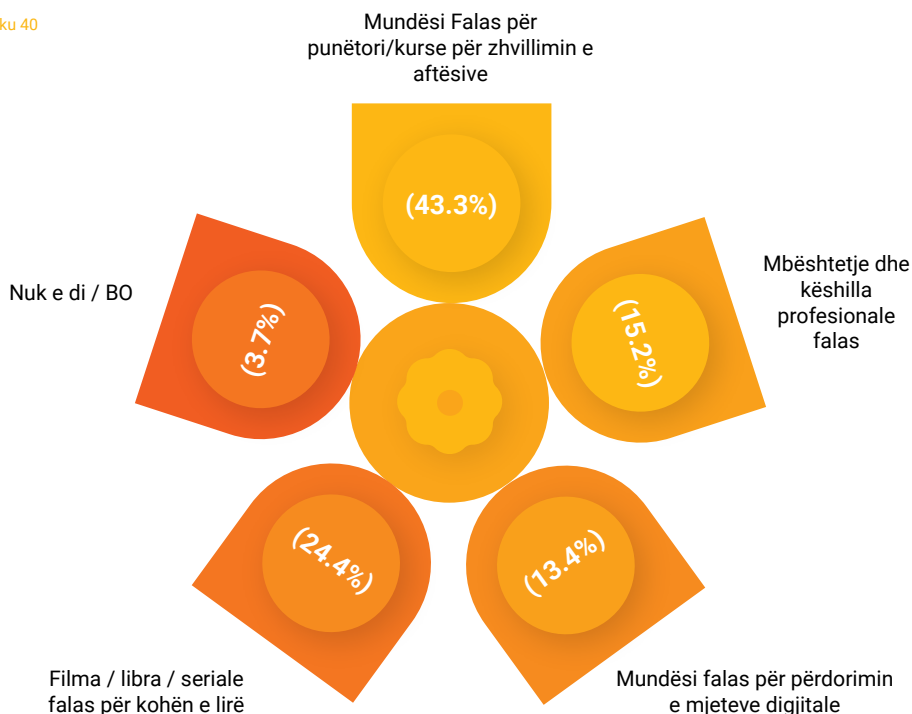
Nëse komuna ndërmerr hapa për të përmirësuar situatën e të rinjve gjatë krizës së Kovid-19?

grafiku 39

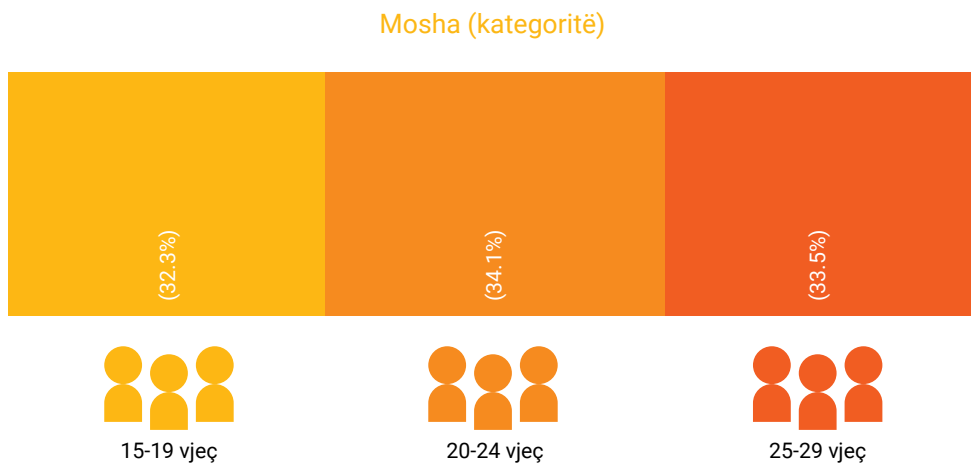
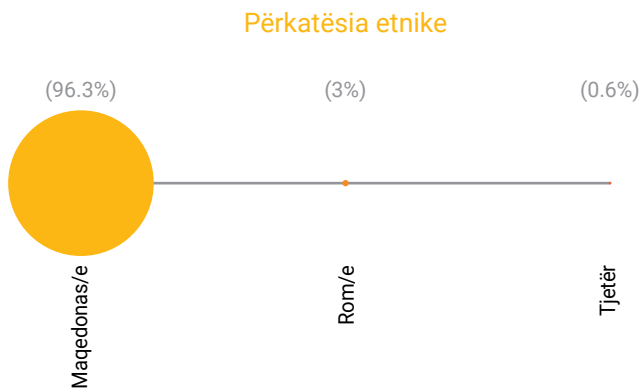

Të rinjtë nga komuna e Kriva Pallankës kanë thënë se gjatë krizës së Kovid 19, nga komuna më së shumti kanë nevojë për mundësi pa pagesë për punëtori/kurse për zhvillimin e aftësive me 43.3%, si dhe filma/libra/seriale falas për të kaluar kohën e lirë.

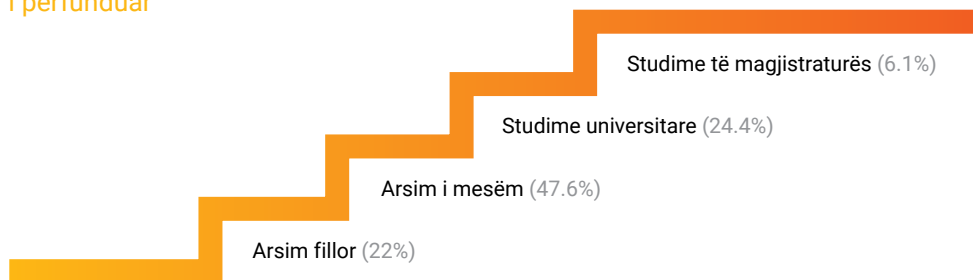
grafiku 40

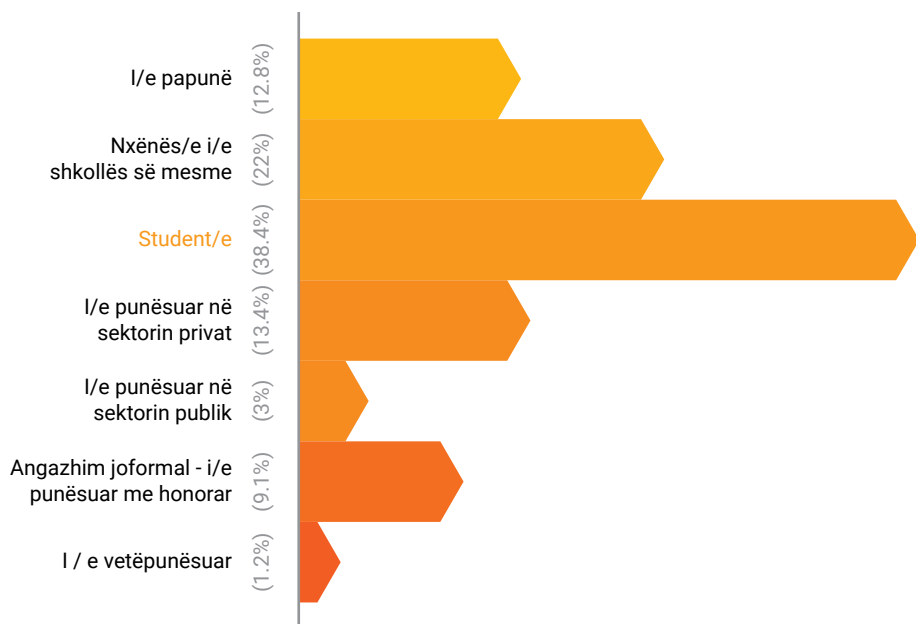
Të dhënat demografike për hulumtimin në Kriva Pallankë

Arsimi i fundit i përfunduar

Profesioni

Vendbanimi

Komuna Qendër

Vullnetarizmi dhe aktivizmi qytetar

Analiza cilësore

Shumica e të rinjve nga komuna e Qendrës ishin të përfshirë në procesin e vullnetarizmit. Pothuajse të gjithë ata që dolën vullnetarë filluan në shkollë të mesme dhe më së shpeshti u përfshinë përmes organizatave të shoqërisë civile. Sektorët më të përmendur janë: ndihma financiare për njerëzit në nevojë, shëndeti mendor dhe ngjarjet muzikore. Të gjithë pjesëmarrësit do të kishin vazhduar edhe në të ardhmen me aktivitete vullnetare. Përvetësimi i aftësive, takimi me njerëz, komunikimi me të rinjtë dhe diplomimi janë përfitimet më të rëndësishme për të rinjtë në këtë proces.

Mendoj se çdo njeri duhet të paktën një herë në jetë të jetë vullnetar dhe të përfshihet në aktivitete të tilla. Ka shumë përfitime. Mbi të gjitha, ndërton veten dhe ndërton vlerat dhe karakterin tënd

Femër, 21 vjeç

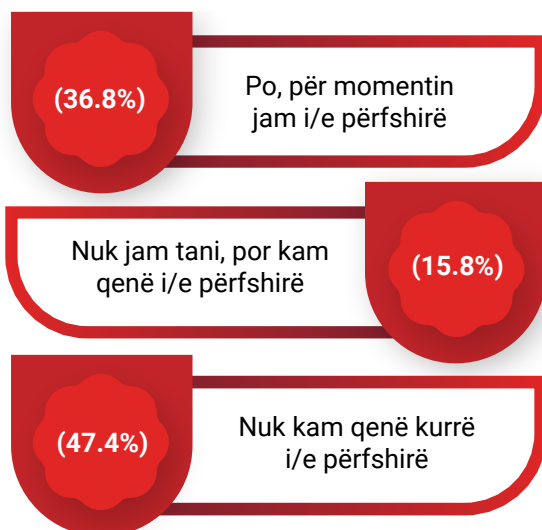

Analiza sasiore

Sipas të dhënave të anketës në terren, pothuajse gjysma e të anketuarve (47.4%) nuk janë përfshirë asnjëherë. Aktualisht 36.8% janë të përfshirë në një organizatë apo klub.

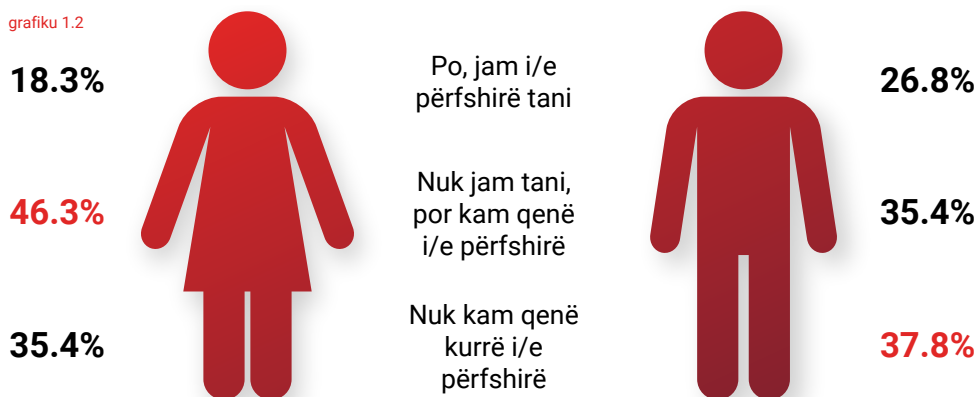
grafiku 1

A jeni aktualisht apo keni qenë ndonjëherë i përfshirë në një organizatë apo klub?

Nga të dhënat e kryqëzuara mund të vërehet se shumica e të anketuarve meshkuj (37.8%) nuk kanë qenë kurrë të përfshirë në një organizatë/klub, ndërsa shumica e të anketuarve femra (46.3%) nuk janë aktualisht, por kanë qenë të përfshira më parë.

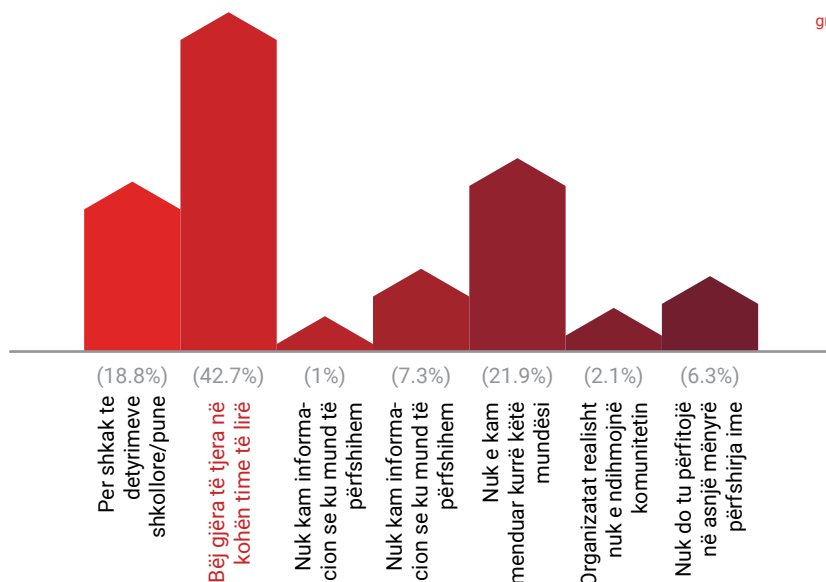
grafiku 1.2

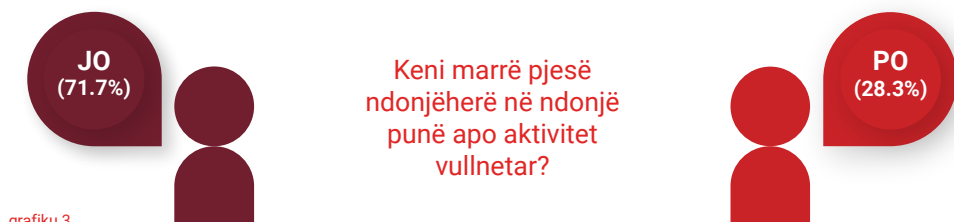
Të anketuarit të cilët nuk kanë qenë apo nuk janë përfshirë asnjëherë në ndonjë organizatë apo klub, shumica prej tyre (42.7%) kanë thënë se bëjnë gjëra të tjera në kohën e tyre të lirë. Çdo i pesti i ri (21.9%) nuk e ka menduar kurrë këtë mundësi. Rezultatet të tjera janë paraqitur në grafikun 2.

grafiku 2

Pse nuk jeni pjesë e një organizate/klubi?

Kur bëhet fjalë për përfshirjen e të rinjve në aktivitete vullnetare, situata paraqitet si më poshtë. 71.7% e të anketuarve nuk kanë dalë asnjëherë vullnetarë, ndërsa deri më tani kanë qenë vullnetar 28.3%.

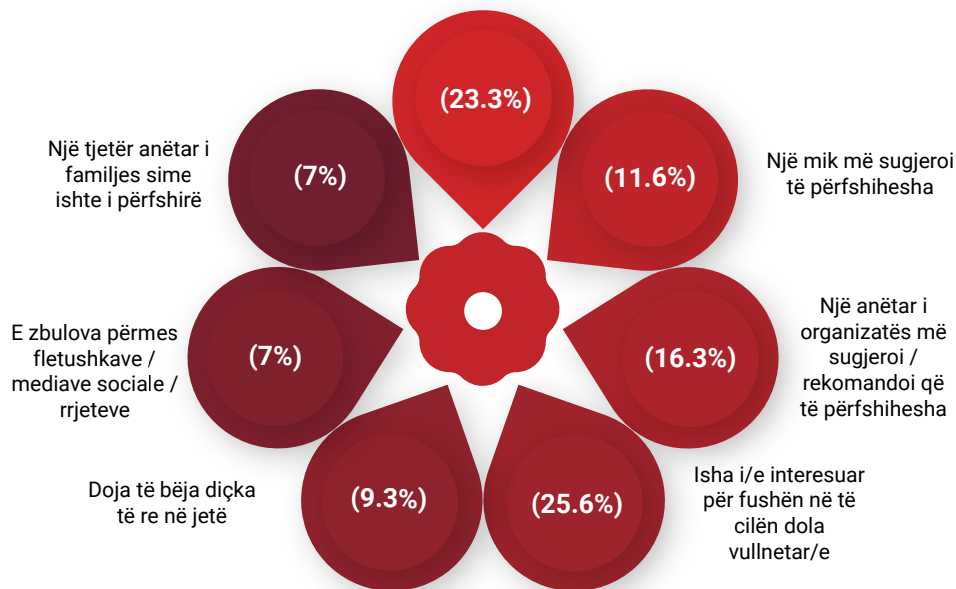
grafiku 3

Të anketuarit që kanë dalë vullnetarë janë pyetur se si kanë filluar. Shumica e tyre 25.6% ishin të interesuar për fushën në të cilën kanë dalë vullnetarë, ndërsa 23.3% u detyruan të dilnin vullnetarë nga shkolla/familja/puna. Përgjigjet e tjera janë paraqitur në grafikun 4.

Si e nisët vullnetarizmin?

grafiku 4

U detyrova të bëja punë vullnetare (shkollë, familje, punë ...)

Të pyetur se cilat janë arsyt pse kanë dalë vullnetarë, përgjigjet janë si më poshtë: 27.9% e të anketuarve e shohin vullnetarizmin si një shans për të përvetësuar njohuri/aftësi të reja. Për dallim prej tyre, 20.9% kanë dalë vullnetarë sepse donin të ndihmonin njerëzit dhe të përmirësonin gjërat.

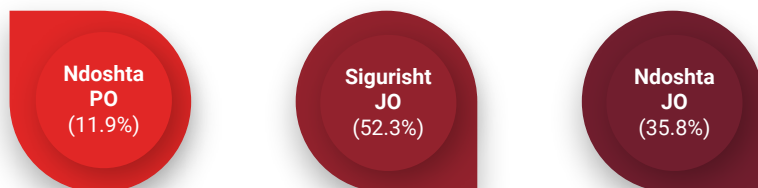

grafiku 5

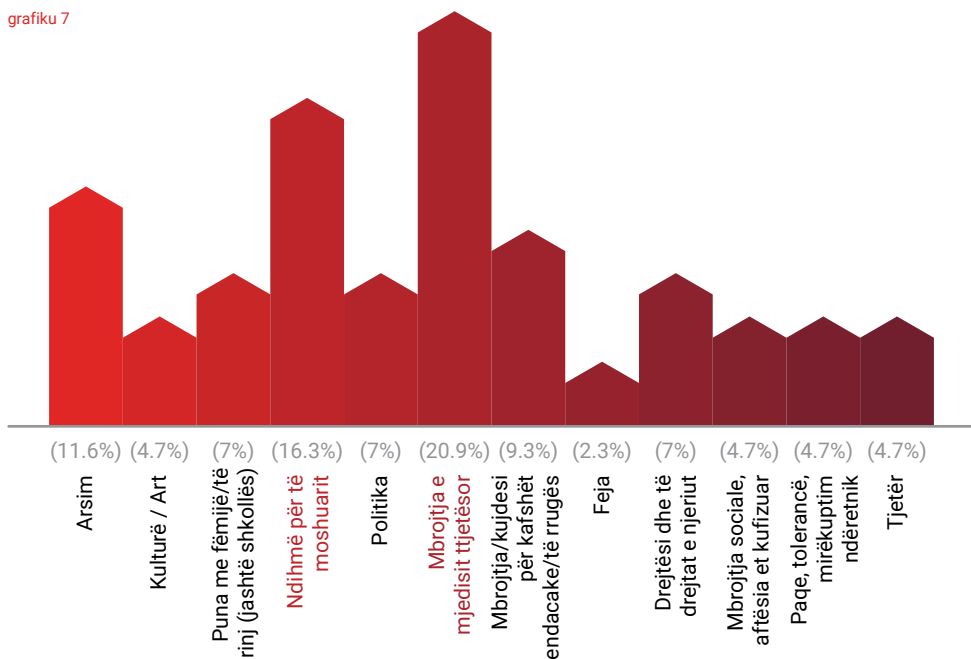
Grafiku 6 tregon shpeshhtësinë e përgjigjeve vallë nëse do të kishin mundësi dhe kohë, të rinjtë mund të imagjinohen si vullnetarë në komunitet. Gjysma e të anketuarve 52.3% janë përgjigjur se sigurisht që nuk do të bëheshin vullnetarë, ndërsa 35.8% ndoshta nuk do të dilnin vullnetarë.

Nëse nuk keni dalë vullnetar, dhe keni mundësi dhe kohë, a mund ta imagjinoni veten si vullnetar/e në komunitet?

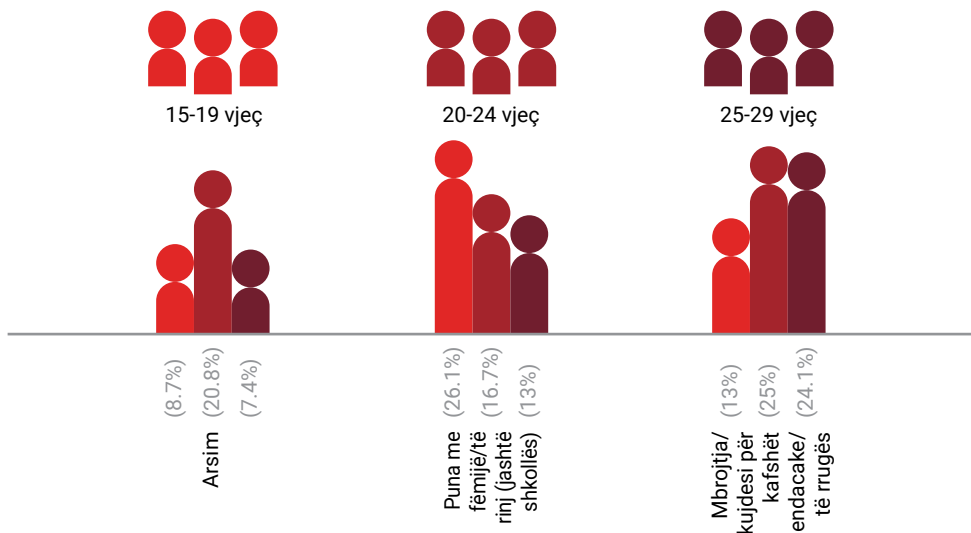
grafiku 6

Kur bëhet fjalë për fushat ku të rinjtë do të bënin punë vullnetare, shumica e të rinjve (20.9%) do të dilnin vullnetarë në mbrojtjen e mjedisit ndërsa 16.3% do të ndihmonin të moshuarit. Rezultatet e tjera janë paraqitur në grafikun 7.

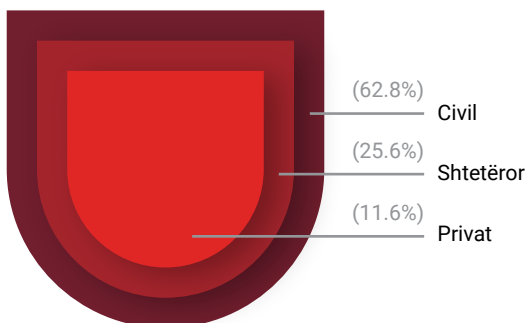

Shikuar nga prizmi i kategorive të moshave, të anketuarit më të rinj të moshës 15-19 vjeç do të dëshironin të dilnin vullnetarë për të punuar me fëmijët/të rinjtë, jashtë shkollës, ndërsa për të anketuarit e moshës 20-29, fusha më tërheqëse është mbrotja dhe kujdesi për të pastrehët/ kafshët e rrugës (rreth 25%). (grafiku 7.2)

Sektorët më tërheqës për vullnetarizmin e të rinjve nga komuna Qendër janë sektori civil 62.8%, pasuar nga sektori shtetëror 25.6% dhe ai privat 11.6%.

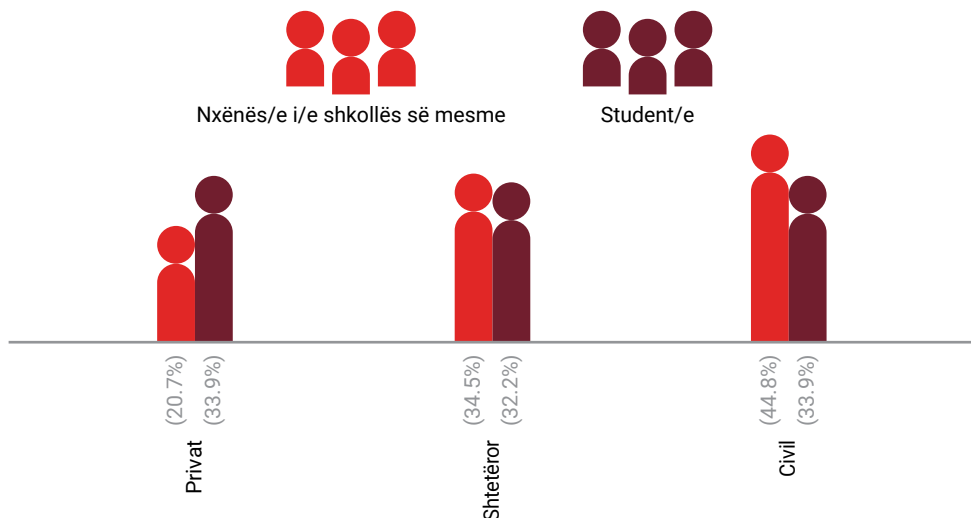
Në cilin sektor do të dilnit vullnetar?

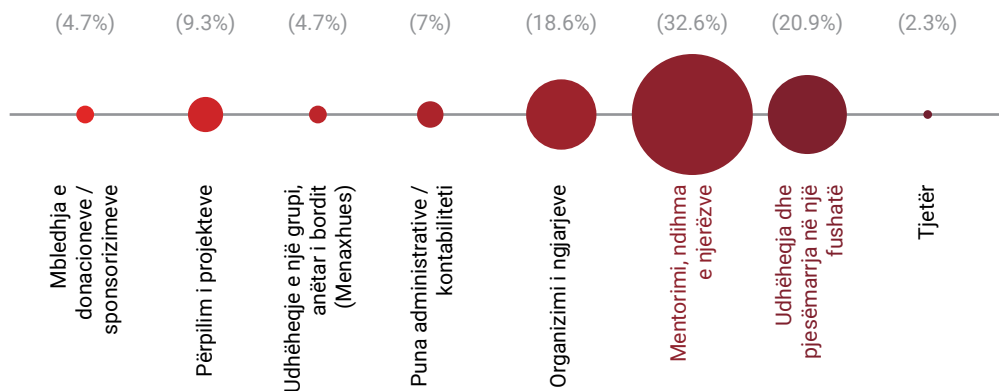
grafiku 8

Sektori më tërheqës për nxënësit e shkollave të mesme është sektori civil në 44.8% të rasteve ndërsa studentët janë të “ndarë” në raport me sektorin që do të zgjidhnin, përkatësisht sektori privat dhe ai civil do të zgjidheshin nga 33.9% e të anketuarve.

(grafiku 8.2)

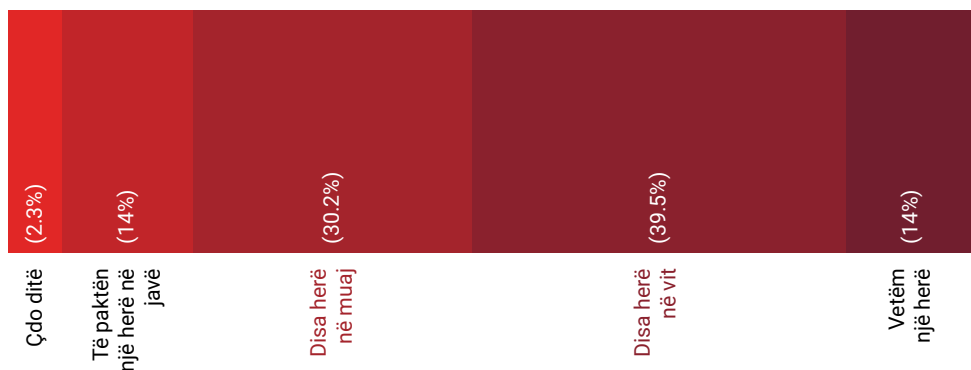

Fushat më tërheqëse për të rinjtë për sa i përket mënyrës së vullnetarizmit është mentorimi dhe ndihma e njerëzve në 32.6% të rasteve dhe udhëheqja dhe pjesëmarrja në fushatë në 20.9% të rasteve. (grafiku 9)

grafiku 9

Për sa i përket shpeshtësisë së përfshirjes së të rinjve në aktivitete vullnetare, një numër dukshëm i vogël i të anketuarve do të dilnin vullnetarë çdo ditë (2.3%). Për dallim prej tyre, shumica e të anketuarve do të bënin punë vullnetare disa herë në vit (39.5%). (grafiku 10)

Të anketuarit meshkuj do të bënin punë vullnetare të paktën një herë në javë ose disa herë në muaj (nga 29.6%). Femrat e intervistuar zakonisht do të bënin punë vullnetare të paktën një herë në javë (48.1%). (grafiku 10.2)

Sa shpesh dilni vullnetarë?

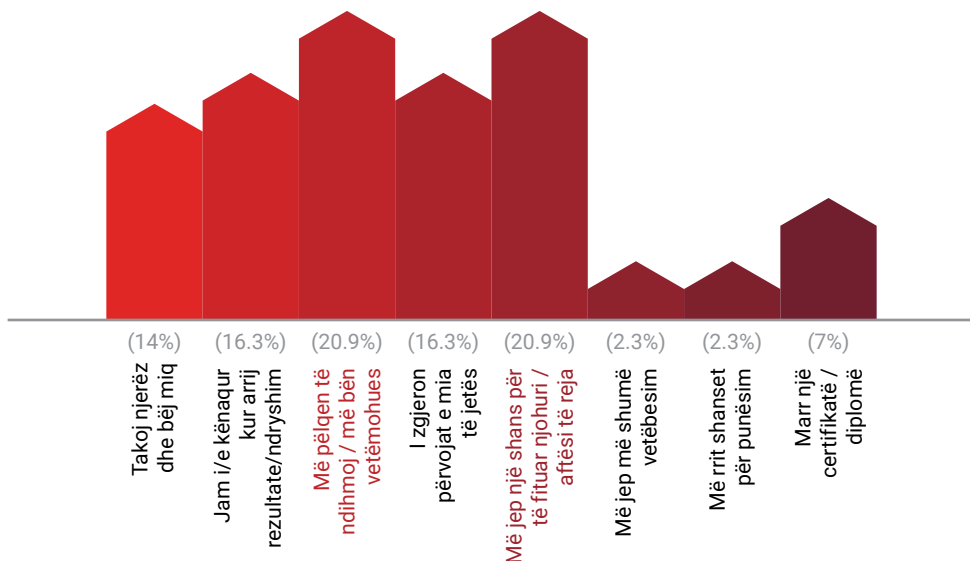
(grafiku 10.2)

Në fund të seksionit për punë vullnetare, të anketuarit u pyetën në lidhje me atë se cilat janë përfitimet e pritshme nga vullnetarizmi. Shumica prej tyre (20.9%) janë përgjigjur se u pëlqen të ndihmojnë dhe të mos jenë egoist dhe e njëjta përqindje e të rinjve thanë se u jep shans për të fitojnë njohuri/aftësi të reja.

Sipas jush, cilat janë përfitimet e pritshme të vullnetarizmit?

grafiku 11

Sfidat në komunë

Analiza cilësore

Të rinjtë nga komuna Qendër janë të ndarë sa i përket sfidave për të rinjtë në komunën e Qendrës. Parë nga ana pozitive, vendndodhja e komunës dhe afërsia e parkut të qytetit janë vendimtare për të rinjtë dhe përgjigjes sa janë të kënaqur. Përmendet edhe ndërtimi dhe mirëmbajtja e shkollave në komunën e Qendrës. Dy gjërat më të rëndësishme që duhet të përmirësohen, sipas të rinjve, janë ndalimi i urbanizimit dhe shpërnguljes masive në komunë dhe përmirësimi i kushteve të jetesës së personave me handicap dhe personave me aftësi të kufizuara. Disa nga të rinjtë në Qendër nuk do të shpërnguleshin kurrë nga komuna, disa do të shpërnguleshin në një komunë tjetër, ndërsa një pjesë do të shpërnguleshin jashtë vendit. Është interesante të theksohet se një numër i vogël i të rinjve janë përpjekur me iniciativë drejtuar autoriteteve komunale të ndikojnë dhe të ndryshojnë disa nga gjërat që ata mendojnë se duhet të përmirësohen dhe pritshmëritë e tyre janë që komuna në të ardhmen do të ketë thirrje publike për angazhimin e të rinjve në të gjitha sferat.

Duhet të flasim me njerëz nga komuna dhe të llobojmë. Kemi nevojë për informacion se çfarë duhet bërë dhe si duhet bërë. Mund të luftosh për qëllime qytetare, por duhet të ketë një vend ku mund ta thuash këtë

Mashkull, 23 vjeç

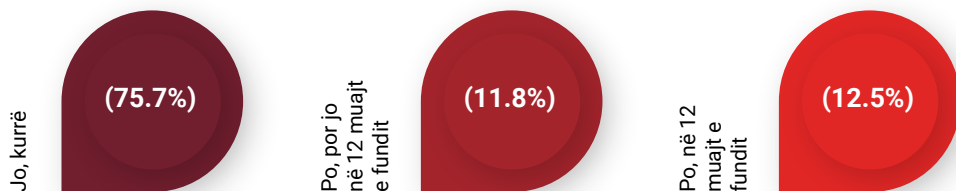

Analiza sasiore

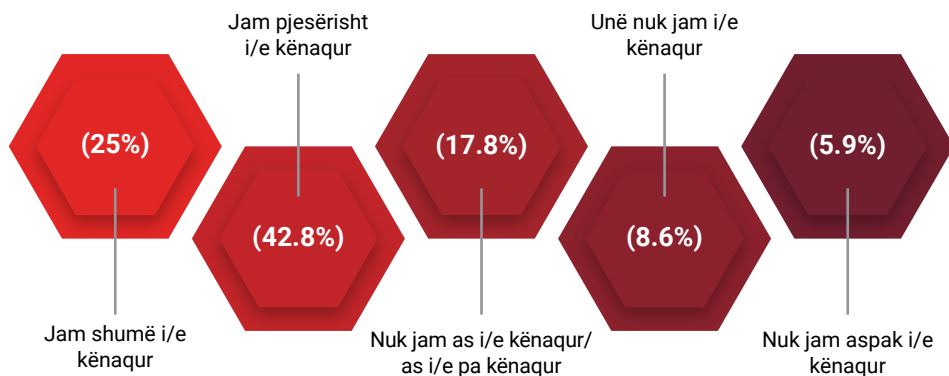
Për sa i përket angazhimit të të rinjve në komunitetin e tyre lokal, anketat e kryera në terren tregojnë një shkallë të ulët të përfshirjes në rrjedhat sociale. Vetëm një pjesë e vogël 12.5% e të anketuarve kanë punuar individualisht ose në grup për të zgjidhur një problem në komunën e tyre në 12 muajt e fundit. Një 75.7% e madhe e të anketuarve nuk e kanë bërë kurrë këtë më parë. (grafiku 12)

A keni punuar ndonjëherë individualisht, me një tjetër apo në grup për të zgjidhur ndonjë problem në komunën tuaj?

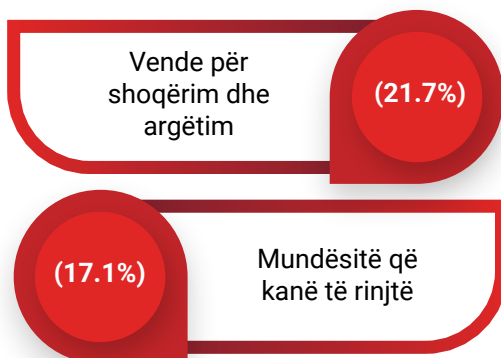
grafiku 12

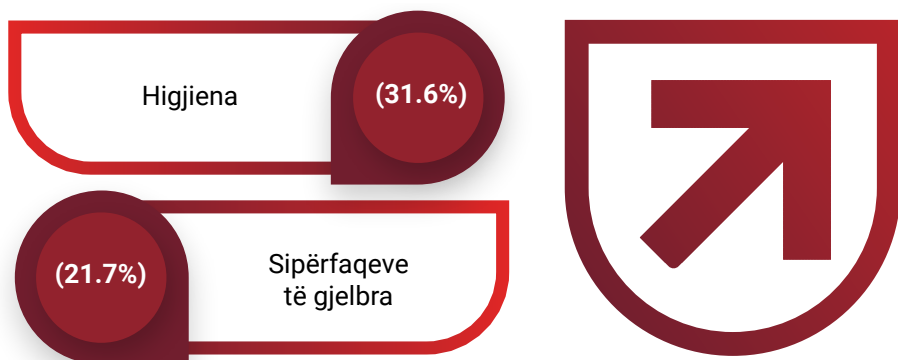
Të pyetur sa janë të kënaqur me jetën e tyre në komunë, 42.8% e të anketuarve janë përgjigjur se janë pjesërisht të kënaqur, ndërsa çdo i katërti i ri i anketuar 25.0% është shumë i kënaqur me komunën. (grafiku 13)

Në lidhje me dy gjërat që i pëlqejnë më shumë në Qendër, të rinjtë përgjigjen se të gjitha vendet për shoqërim dhe argëtim në komunë (21.7%) dhe mundësitë që kanë të rinjtë (17.1%), janë gjërat më të mira për ta. (Grafiku 14)

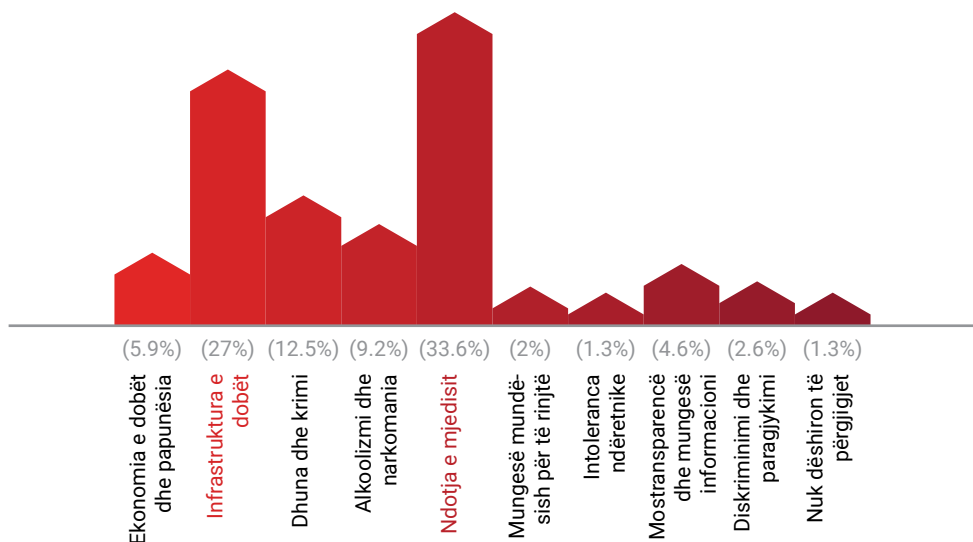
Ndryshe nga gjërat që pëlqejnë, dy gjërat që mendojnë se duhen përmirësuar janë niveli i higjienës në 31.6% të rasteve dhe rritja e sipërfaqeve të gjelbra në 21.7% të rasteve. (Grafiku 15)

33.6% e të anketuarve mendojnë se problemi më i madh në komunën e Qendrës është ndotja e mjedisit. Për më tepër, 27.0% e të anketuarve përmendin si problemin më të madh infrastrukturën e dobët në komunë, ndërsa për 12.5% të të anketuarve është dhuna dhe krimi.

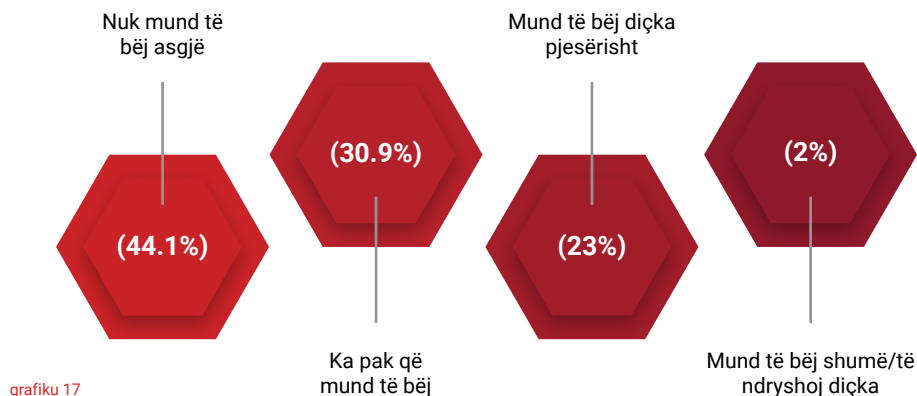
Cili është problemi më i madh në komunën tuaj?

grafiku 16

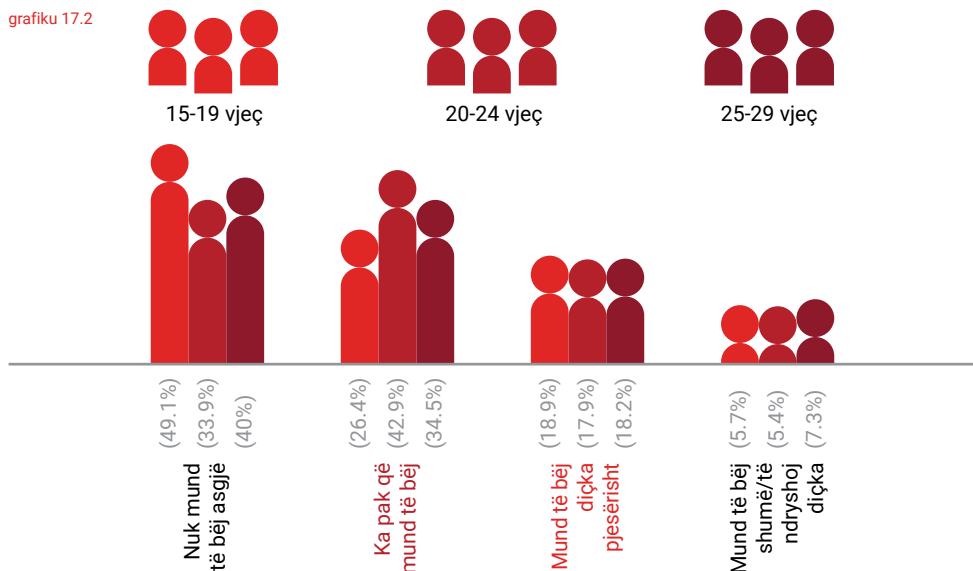
Ekziston një përqindje e lartë e të anketuarve që mendojnë se personalisht nuk mund të bëjnë asgjë për të përmirësuar problemet në komunitetin e tyre lokale (44.1%). Menjëherë pas tyre, 30.9% e të anketuarve mendojnë se personalisht mund të bëjnë shumë pak.

Duke menduar për problemet në komunën tuaj, sa mendoni se JU personalisht mund të ndryshoni, pra të bëni diçka për t'i zgjidhur ato?

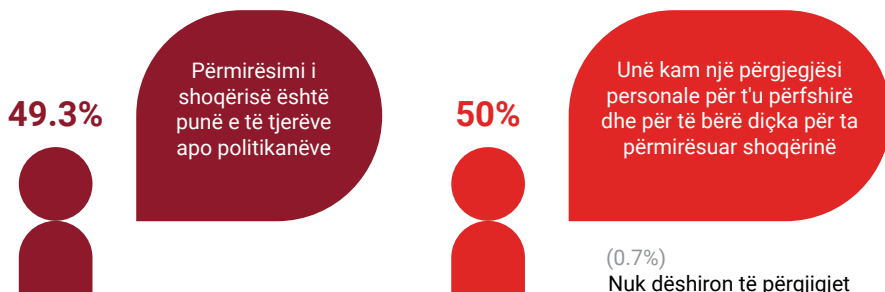
grafiku 17

Më të rinjtë 15-19 vjeç me 49.1% dhe më të moshuarit 25-29 vjeç me 40.0% mendojnë se nuk mund të bëjnë asgjë për të zgjidhur problemet në komunë. Të anketuarit e moshës 20-24 vjeç me 42.9% të rasteve mendojnë se mund të bëjnë pak për të zgjidhur problemet.

grafiku 17.2

Nga ana tjetër, të rinjtë janë të ndarë se përmirësimi i shoqërisë është punë e politikanëve ose 49.3% të tjerë dhe se kanë përgjegjësi personale të angazhohen dhe të bëjnë diçka për të përmirësuar shoqërinë 50.0%. (grafiku 18)

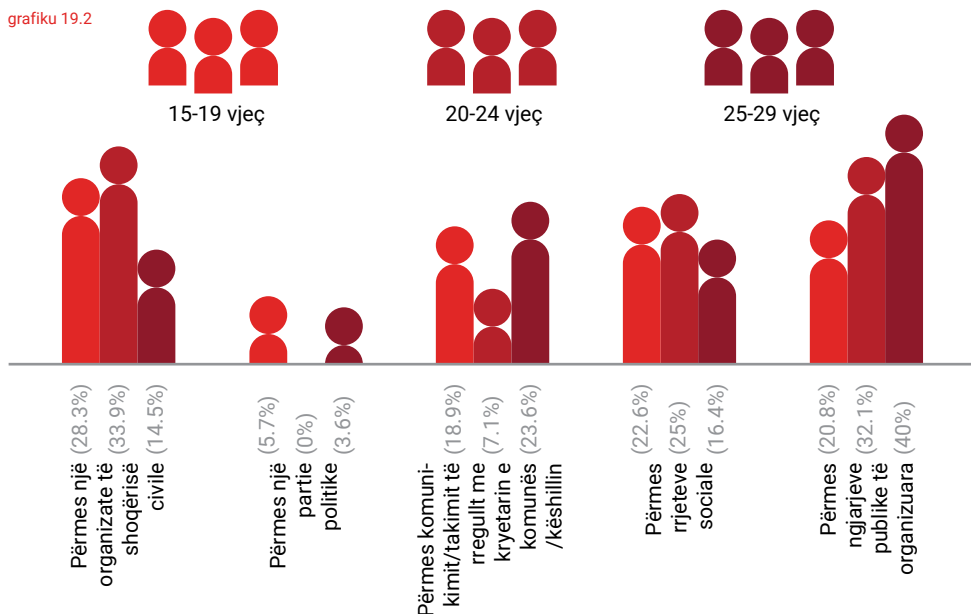
Sipas mendimit të shumicës së të rinjve të anketuar, mënyra më e mirë për të përfshirë të rinjtë në rrjedhat sociale është përmes rrjeteve sociale (53.9%). Vijnë ata që mendojnë se mënyra më e mirë për t'u përfshirë është nëpërmjet organizimit të ngjarjeve publike 22.4%. (grafiku 19)

Cila është mënyra më e mirë për t'i përfshirë të rinjtë në komunën tuaj në jetën shoqërore?

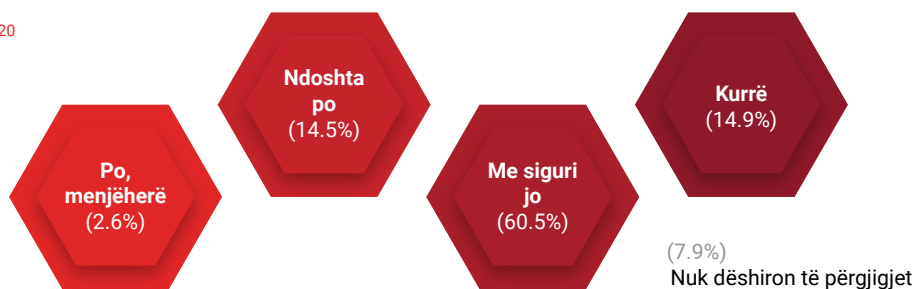
Mënyra më e mirë për përfshirjen e të rinjve në rrjedhat sociale sipas të anketuarve më të vjetër 25-29 vjeç është nëpërmjet organizimeve publike me 40.0%. Për dallim prej tyre, moshat 15-19 vjeç me 28.3% dhe 20-24 vjeç me 33.9% besojnë se mënyra më e mirë është përmes një organizate të shoqërisë civile. (Grafiku 19.2)

grafiku 19.2

Të rinjtë nga Qendra në lidhje me emigracion më së shumti janë përgjigjur se nuk do të shpërnguleshin. Gjegjësisht, 60.5% ndoshta nuk do të largoheshin nga komuna, dhe 15.5% ndoshta do të largoheshin nga komuna. (grafiku 20) Nëse do të kishin mundësi të emigronin, të rinjtë do të preferonin një komunë tjetër 60.5% më shumë sesa të shpërnguleshin jashtë vendit 39.5%.

grafiku 20

Nëse do të largoheshit nga komuna juaj, ku do të zhvendoseni?

grafiku 21

Politikat rinore dhe avokimi

Analiza cilësore

Të rinjtë nga Qendra e njohin pjesërisht temën e politikës rinore. Gjegjësisht, për shumicën prej tyre, ky term nënkupton përfshirjen e të rinjve në procesin e vendimmarrjes që prekin si të rinjtë ashtu edhe të moshuarit. Një pjesë e vogël e pjesëmarrësve besojnë se nevojitet një strategji përmes së cilës do të trajtohen problemet e të rinjve dhe në këtë mënyrë do të kontribuojë në përmirësimin e kushteve të jetesës së të rinjve. Një aspekt i rëndësishëm për një pjesë të të rinjve në këtë fushë është perceptimi i të rinjve se sipas situatës aktuale i vetmi “zë” i të rinjve për momentin janë të rinjtë e partive politike. Për sa i përket njohjes së tyre me Ligjin për pjesëmarrje rinore dhe politika rinore, vetëm dy nga pjesëmarrësit kanë dëgjuar se ekziston një ligj i tillë.

Me politikë rinore nënkuptoj kur
një numër i të rinjve do të
përfshihen aktivisht në krijimin e
disa ndryshimeve. Ka shumë
shembuj, por varet nga të rinjtë

Femër, 25 vjeç

Analiza sasiore

Rezultatet e anketave në terren tregojnë gjithashtu se një përqindje e madhe e të rinjve nuk e dinë se çfarë është termi politikë rinore (65.8%). Nga ata që janë përgjigjur se e dinë se çfarë është politika rinore, vetëm 12.2% kanë përmendur një shembull në lidhje me këtë temë.

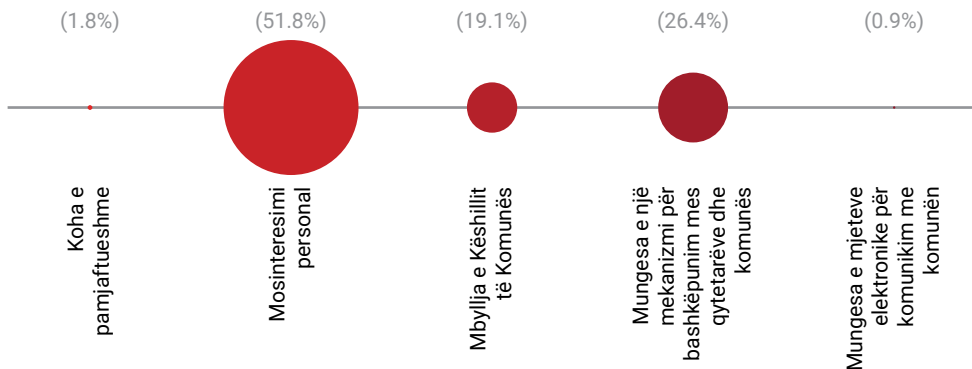

grafiku 22

Gjithashtu e lartë është përqindja e të rinjve që mendojnë se nuk janë fare të përfshirë në vendimmarrje në komunitetin e tyre lokal (69.7%). Për dallim nga ata 21.1% e të anketuarve besojnë se janë në një farë mase të përfshirë në vendimmarrje.

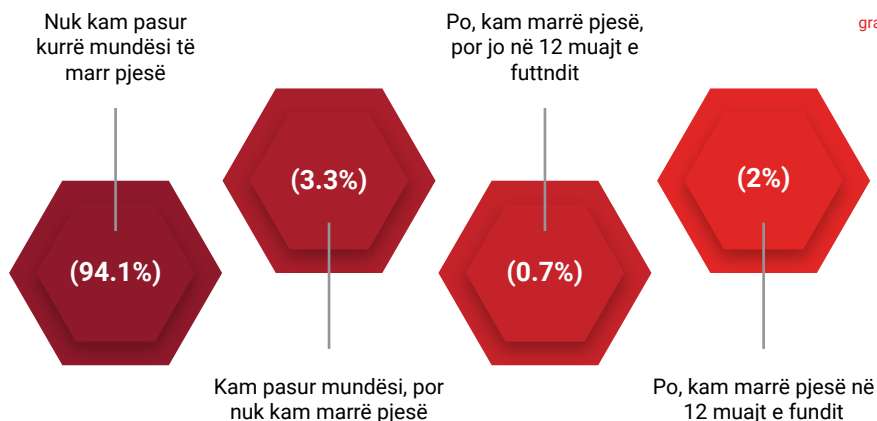
Nga të anketuarit që mendojnë se nuk janë të përfshirë në vendimmarrje në komunën e tyre lokale, gjysma e të anketuarve përmendin mungesën e interesit personal (51.8%) dhe mungesën e një mekanizmi për bashkëpunim mes qytetarëve dhe komunës (26.4%).

grafiku 24

Rezultatet janë negative edhe sa i përket përfshirjes së të rinjve në përgatitjen e programit dhe buxhetit të komunës Qendër, përkatësisht 94.1% e të anketuarve mendojnë se nuk janë fare të përfshirë në përgatitjen e programit dhe shpërndarjen e buxhetit komunal. (Grafiku 25)

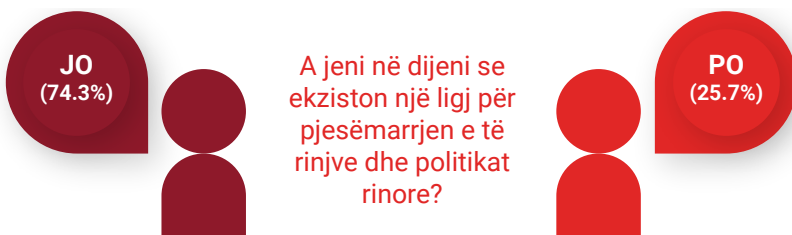
A keni marrë pjesë ndonjëherë në përgatitjen e një programi apo buxhetipër të rinjtë në komunën tuaj?

Në mënyrë konsekuente me pyetjen e mëparshme, 77.6% e të anketuarve nuk janë aspak të njohur me punën e pushtetit lokal dhe shpërndarjen e buxhetit.

Sipas përgjigjeve të të rinjve nga komuna e Qendrës, mund të thuhet se ata nuk janë në dijeni se ekziston Ligji për pjesëmarrjen rinore dhe politikat rinore në 74.3% të rasteve. (grafiku 27)

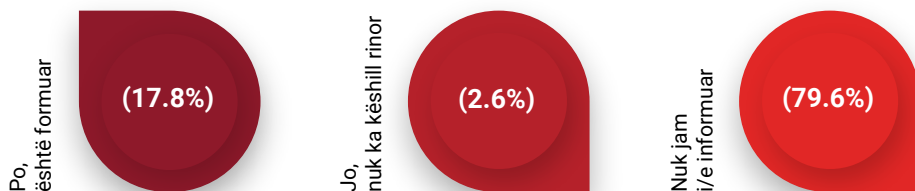

grafiku 27

Në pyetjen “A është themeluar këshill rinor në komunën tuaj, në përputhje me Ligjin për pjesëmarrjen rinore dhe politikat rinore”, shumica dërrmuese e të rinjve (79.6%) kanë thënë se nuk janë të informuar nëse ekziston një organ i tillë.

A është themeluar këshill rinor në komunën tuaj, në përputhje me Ligjin për pjesëmarrjen rinore dhe politikat rinore?

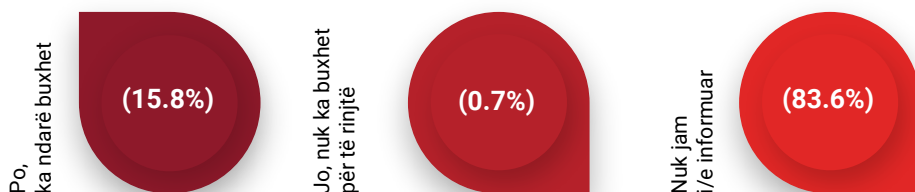
grafiku 28

Ngjashëm me pyetjen e mëparshme, 83.6% e të rinjve nuk janë të informuar nëse komuna ka ndarë buxhet për të rinjtë për vitin aktual 2022.

Në përputhje me Ligjin për pjesëmarrjen e të rinjve dhe politikave rinore, a ka ndarë komuna buxhet për të rinjtë për vitin aktual 2022?

grafiku 29

Sfidat e të rinjve

Analiza cilësore

Të rinjtë nga Qendra në përgjithësi kanë më shumë vërejtje se sa reagime pozitive për të theksuar në lidhje me temën e sfidave rinore.

Si shembull pozitiv, disa nga të rinjtë përmendin hapësirën MladiHub ku mbahen evente me të rinj dhe realizohen iniciativa nga të rinjtë. Një shembull negativ për disa të rinj dhe të cilit duhet t'i kushtohet vëmendje është rritja e kulturës së trafikut ku problemi kryesor janë drejtuesit e pakujdesshëm që parkojnë në vende të papërshtatshme dhe ndikojnë negativisht në lëvizjen normale të këmbësorëve. Për shumicën e të rinjve, një aspekt i rëndësishëm janë mundësitë e punësimit të të rinjve dhe procesi i orientimit në karrierë, si dhe mundësia e punësimit sipas shkollimit të tyre. Megjithatë, sfidat më të rëndësishme, por edhe nevojat e të rinjve në Qendër janë shtimi i sipërfaqeve të gjelbra, shtegu i biçikletave në të gjithë komunën për lëvizje të pandërprerë të çiklistëve, më shumë zona për këmbësorë në vend të kafeneve që sipas të rinjve janë në numër të madh sepse është një zonë në qendër të qytetit dhe ndërtimi i këndeve të reja sportive për të rinjtë.

Mendoj se duhet të ketë më shumë sipërfaqe të gjelbëruara, shtigje për biçikleta dhe vendkalime për këmbësorët. Gjithashtu na duhet edhe një kënd për shprehje kreative, diku ku do të ekspozojnë ngjarjet kulturore që do të zhvillohen

Femër, 28 vjeç

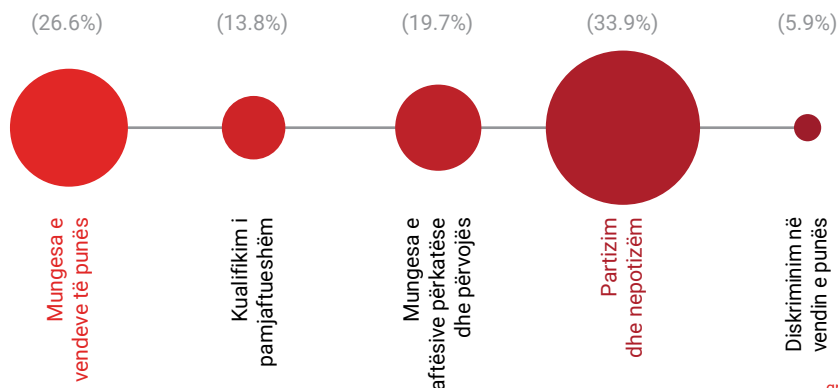

Analiza sasore

Në hulumtimin në terren për temën e priorizimit, gjetjet kryesore janë si në vijim.

Dy prioritetet më të mëdha për punësim, sipas të rinjve në Qendër janë partia dhe nepotizmi 33.9% dhe mungesa e vendeve të punës 26.6%. (grafiku 30)

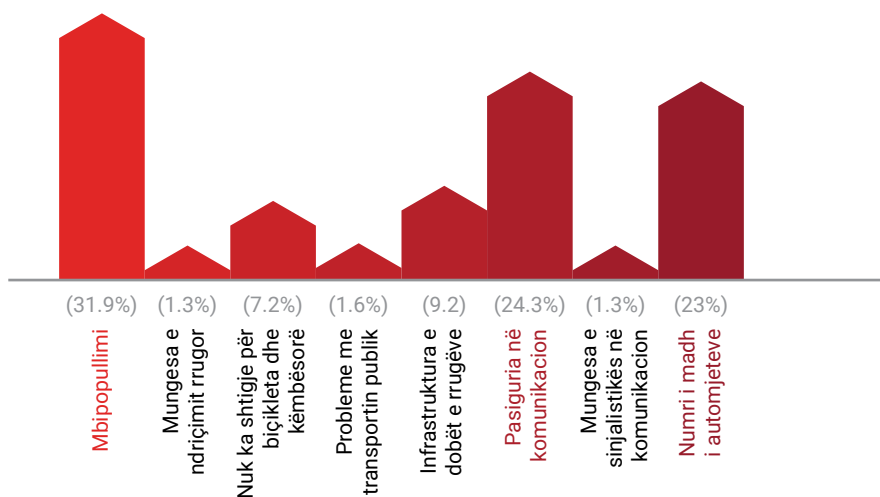
Punësimi DY prioritete

grafiku 30

Në fushën e infrastrukturës. Sipas të rinjve të anketuar, 31.9% deklarojnë mbipopullimin në komunë, ndërsa me një përqindje pak më të ulët prej 24.3%, veçohet pasiguria në komunikacion.

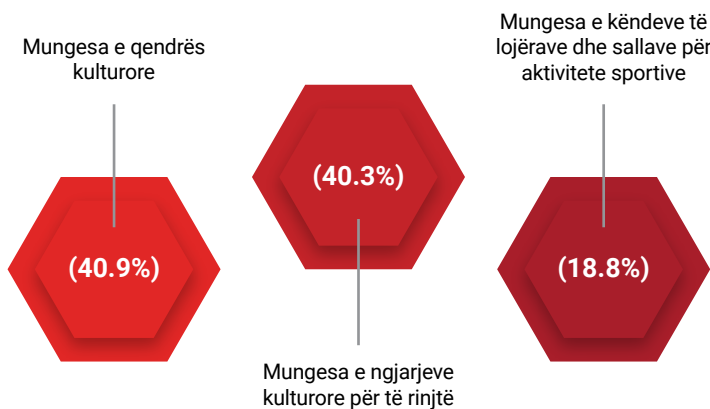
Infrastruktura DY prioritete

grafiku 31

Te mjedisi jetësor, sipas të rinjve, dy prioritete janë mbetjet dhe ndotja e sipërfaqeve publike 28.6% dhe mungesa e ndërgjegjësimit dhe përgjegjësisë personale për mbrojtjen e mjedisit 24.0%. (grafiku 32)

Për të rinjtë në fushën e kulturës dhe sportit, më prioritet është mos ekzistenca e një qendre kulturore 40.9% dhe mos ekzistenca e ngjarjeve kulturore për të rinjtë 40.3%.

grafiku 34

Hapja dhe mbështetja e komunave për iniciativa rinore

Analiza cilësore

Të rinjtë që morën pjesë në fokus grup nuk janë në dijeni nëse komuna ka mbështetur ndonjëherë ndonjë projekt apo iniciativë nga të rinjtë. Asnjë nga pjesëmarrësit nuk mori pjesë në krijimin e buxhetit apo programit për të rinjtë. Shumica e të rinjve nuk e dinë nëse komuna ka ndarë para nga buxheti komunal që janë të dedikuara për të rinjtë. Ata që janë të njohur, sipas informacioneve që kanë, e dinë se në komunë ka një qendër rinore që është në funksion, si dhe ka një program në komunë që përfshin të rinjtë, por që buxheti për të rinjtë ende nuk është i adresuar drejt projekteve konkrete.

Buxheti rinor në politikat rinore duhet të ketë çdo komunë, por komuna Qendër, të paktën aq sa jam e njoftuar unë, ende nuk ka akorduar para për fondin e të rinjve

Femër, 27 vjeç

Analiza sasiore

Për iniciativat që dalin nga të rinjtë nga komuna, si dhe idetë dhe projektet konkrete, të rinjtë nga Qendra japin përgjigjet e mëposhtme.

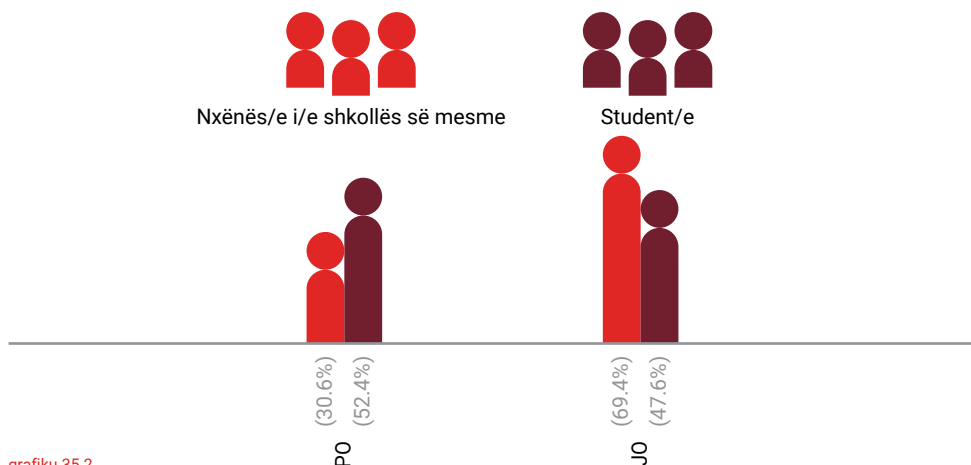
Gjysma e të rinjve mendojnë se komuna është e hapur për nisma nga të rinjtë në 52.6% të rasteve ndërsa 20.4% janë përgjigjur se komuna nuk është e hapur për një iniciativë të tillë.

grafiku 35

A mendoni se komuna në të cilën jetoni është e hapur ndaj nismave që vijnë nga të rinjtë?

Eksperienca e studentëve është më e mirë se ajo e nxënësve të shkollave të mesme për hapjen e komunës për të rinjtë. Gjegjësisht, pak më shumë se gjysma e studentëve, 52.4% mendojnë se komuna është e hapur. Për dallim nga ata, 69.4% e nxënësve të shkollave të mesme kanë qëndrim të kundërt, pra se komuna nuk është e hapur ndaj nismave që vijnë nga të rinjtë.

grafiku 35.2

Situata është e ngjashme si me pyetjen e mëparshme nëse mendojnë se komuna do ta mbështesë financiarisht nismën e të rinjve. Përkatësisht, 48.0% kanë thënë se komuna do ta përkrahë një iniciativë të tillë, ndërsa 13.8% janë përgjigjur se komuna nuk do ta përkrah financiarisht një iniciativë të të rinjve.

grafiku 36

A mendoni se komuna
në të cilën jetoni do të
mbështeste financiarisht
një iniciativë të të rinjve?

Të rinjtë në kohën e pandemisë Kovid 19

Analiza cilësore

Të rinjtë nga Qendra, gjatë pandemisë së Kovid 19, theksin më të madh e kanë vënë në procesin edukativo-arsimor. Komentet e tyre synojnë cilësinë e gjithë këtij procesi. Shumica e të rinjve besojnë se cilësia e arsimit që nga fillimi i pandemisë ka mbetur e pandryshuar. Pjesa më e vogël që mendon se ka ndonjë ndryshim është e ndarë në pikëpamje. Ata që mendojnë se cilësia ka rënë, kryesisht kanë vërejtje për ndërveprimin e humbur dhe relacionin mësimdhënës-nxënës, ndërsa aspektet kryesore pozitive të ndjekjes së mësimave online janë më shumë kohë të lirë, të cilën të rinjtë e kanë shfrytëzuar për të ndjekur mësimet dhe kurset praktike, ndërsa disa falë mësimi praktik kanë arritur të punësohen.

Pjesa negative e gjithë pandemisë për mendimin tim është se të paktën unë personalisht ndihem më rehat nëse i ndjek fizikisht ligjëratat, kuptoj më shumë dhe nëse kam një pyetje/paqtartësi mund të marr lehtësisht një përgjigje. Ligjëratat i dëgjoj më seriozisht kështu. Ndërsa gjëja pozitive është se e kisha shumë më të lehtë t'i bëja provimet online, pa presionin që do të kisha atje

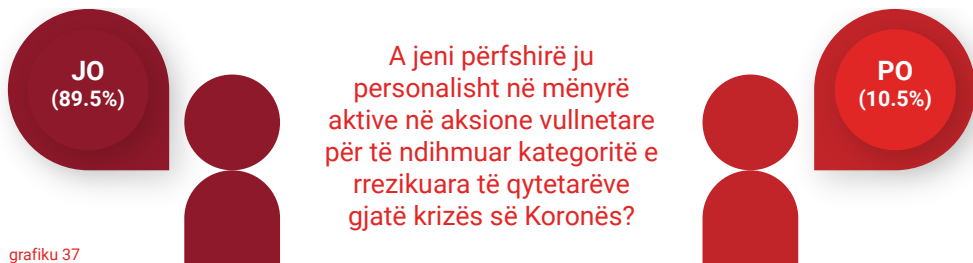
Mashkull, 21 vjeç

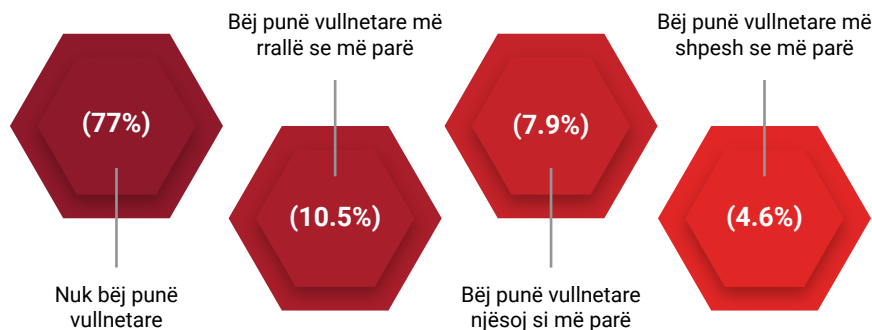
Analiza sasiore

Në kohë të pandemisë globale të shkaktuar nga virusi Kovid 19, këto janë pikëpamjet e të rinjve për përfshirjen e tyre në këtë fushë.

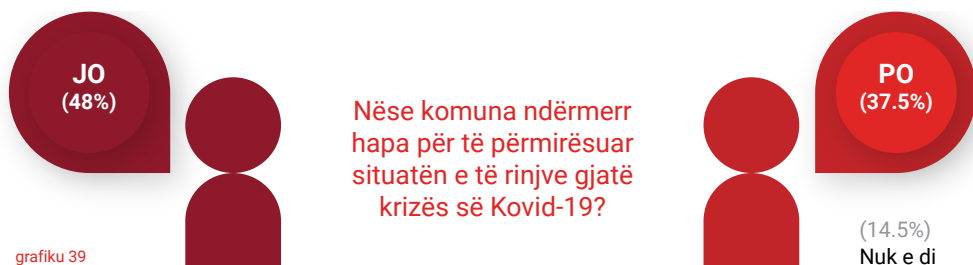
89.5% e të rinjve në Qendër nuk u angazhuan personalisht në aksione vullnetare për të ndihmuar kategoritë e rrezikuara të qytetarëve gjatë krizës së Kovid 19. Për dallim prej tyre 10.5% e të rinjve morën pjesë në një aksion të tillë.

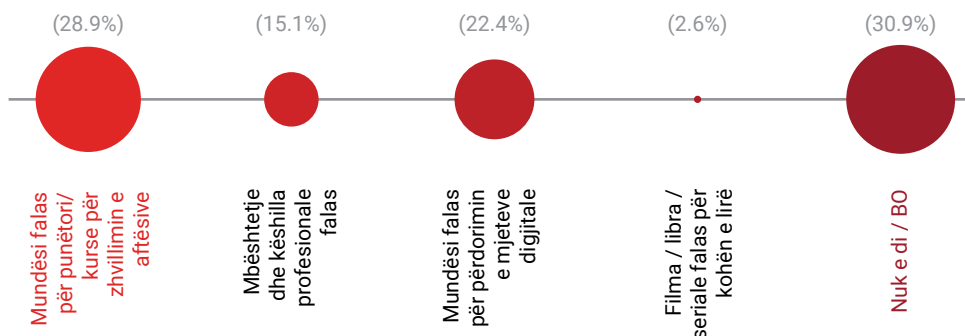
Gjatë krizës së Kovid 19, 10.5% e të rinjve dolën vullnetarë më rrallë se më parë. Megjithatë, shumica e të rinjve 77.0% nuk kanë bërë fare punë vullnetare gjatë pandemisë. (grafiku 38)

Të rinjtë në shumicën e rasteve (48.0%) besojnë se komuna nuk ndërmerr hapa për përmirësimin e gjendjes së të rinjve gjatë pandemisë (Grafiku 39). Ndryshe nga ata, 37.5% e të rinjve besojnë se komuna ka ndërmarrë hapa konkretë në këtë drejtim. (grafiku 39)

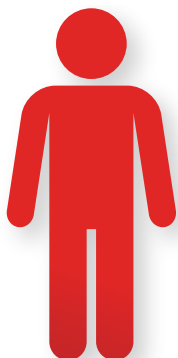

Kërkesat kryesore të të rinjve nga komuna e Qendrës gjatë krizës së Kovid 19, nga komuna janë mundësitë pa pagesë për punëtori/kurse për zhvillimin e aftësive (28.9%), si dhe mundësitë pa pagesë për përdorimin e mjeteve digjitale (22.4%). (grafiku 40)

Të dhënat demografike për hulumtimin në Qendër

52%

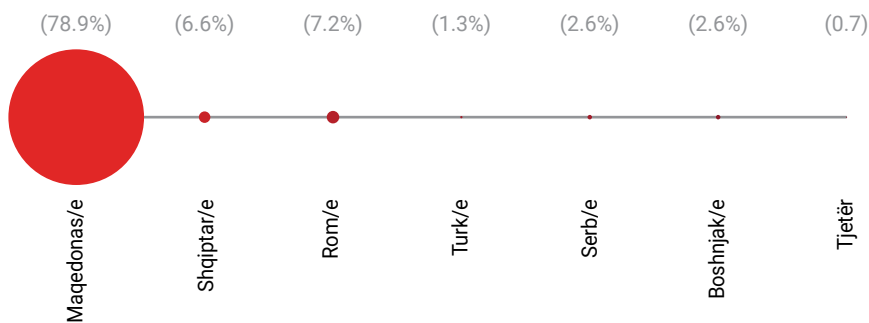

Gjinia e
të anketuarit

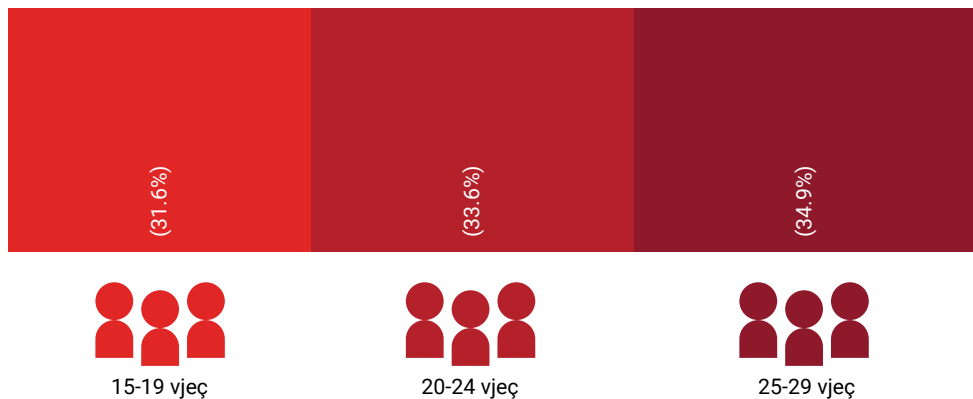
48%

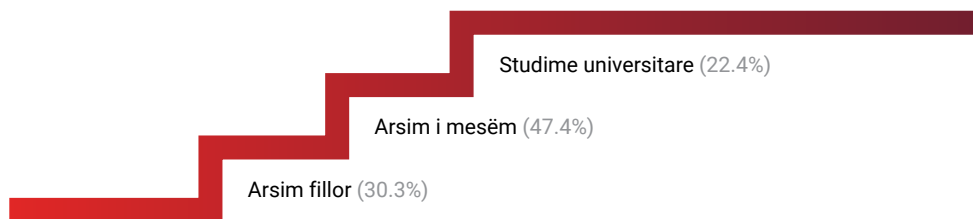
Përkatësia etnike

Mosha (kategoritë)

Arsimi i fundit i përfunduar

Profesioni

